

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani.

Să ne apărăm!

În anul trecut am arătat, că ce înseamnă colonisările și cum se fac ele de către stăpânirea ungurească. Colonisările, cum am zis, formează o parte din lupta economică și dacă ele ne sînt stricătioase, avem datorința să ne apărăm împotriva urmărilor, nouă păgubitoare.

Cum se fac la noi colonisările, hotărît, că ele ne sînt stricătioase. Stăpânirea cumpără moșii pe banii țării, pe cari le împarte între coloniști, se înțelege, că acestia au să-și răscumpere partea pe încetul. Statul însă poate și păgubi, căci — cum s'a întâmplat și până acum — unii din coloniști nu plătesc regulat și la câțiva ani se duc pe aci încolo. Paguba, ce o are astfel statul, merge din pungile noastre, de oare-ce noi cu dările susținem statul.

Mai stricătioase sînt însă colonisările din pricină, că statul nu așază pe moșii decât coloniști Săcui și Unguri, și anume, în ținuturi românești, cu scop ca să se înmulțească Ungurii, să cutopească pe Români și astfel mai ușor să-și poată stăpâni. Apoi Români, cari lucrau și lucră moșiile mari, dacă aceste se împart la coloniști unguri, Români, neavînd ei pămînt de-al lor destul, nu mai pot trăi și sau trebuie să se bage slugi, sau să iee lumea în cap. Așa e la Ludoș, cu moșiile lui Andrassy și Eczen, după-cum i-se scrie de acolo „Tribunei”, adăogîndu-se, că Români de acolo sînt foarte necăjiți și puși pe gânduri.

De aceea zicem, că avem datorința să ne apărăm de relele, ce ni-se fac prin colonisări, cu atât mai mult, că stăpânirea ungurească vrea a continua cu colonisările în viitor în măsură tot mai mare.

Alt mijloc este, că dacă statul așază printre noi coloniști străini, noi să nu ne facem nici o legătură cu acești venetici. Să nu împrumutăm, să nu primim dela ei nimic, dar' nici să le dăm nimic. Așa vor vedea ei unde au venit și la mulți le va trece pofta a se așeza printre noi. Cu un cuvînt să nu ne facem nici un amestec cu străinii, apoi să-i vedem, cum vor trăi.

Ar mai trebui apoi, ca să ceară și Români, mai multe familii, să fie colonizați de către stat, dar' nu în Săcuime, nici pe Alföld, ci în ținuturi românești.

Eată o pildă în privința aceasta: Ministrul Darányi a spus în dietă, că face colonii în Trittul-de-sus și în Ludoș, amîndouă locurile aflătoare la marginea Câmpiei. Din masa de Români de pe Câmpie ar trebui să ceară sute de familii românești, ca ministrul să le colonizeze în aceste două locuri. Sîntem și noi cetățeni, plătim dări, trebuie să ni-se dea și nouă aceleași favoruri, ca altora. Se înțelege, că o astfel de mișcare trebuie să o pună la cale fruntașii.

Am amintit aci câteva din mijloacele economice de apărare contra colonisărilor, așa cum se fac la noi. Vor mai fi și altele, dar' despre colonisări vom avea prilej a mai vorbi.

Din România. În urma venirii la putere a partidului liberal în locul conservatorilor, s'au făcut și se fac, cum e încă obicei în România, schimbări de persoane la toate oficiile administrative. Conservatorii sînt dimiși și vin numiți noii agreeți ai puterii.

Dintre multele numiri amintim următoarele: Secretar general al ministerului de culte și instrucție e numit dl Gh. Adamescu, profesor la gimnaziul „Sincal” din București, la interne e numit secretar dl Luca Ionescu, la finanțe Vintilă I. Brătianu, la război colonelul Mareș.

Dl Delavrancea și-a dat demisia din postul de primar al capitalei, dl ministru Aurelian însă nu a primit demisia, rugându-l să-și mai păstreze postul. Prefect al poliției capitalei a fost numit dl Emil Petrescu, fost mai nainte prefect de Prahova. Consiliul comunal al capitalei va fi dizolvat zilele aceste.

În șirul noilor prefecți aflăm și pe zealousul Român I. Nenitescu, la Tulcea, în Dobrogea.

Procesul asasinilor bulgari. Din Sofia se anunță, că tribunalele bulgare au declarat, că în sensul codului penal bulgar numai așa pot continua procesul contra asasinilor bulgari, puși la cale de comitetul macedonean, dacă li-se vor trimite toate actele, privitoare la proces și li-se vor pune la dispoziție toți implicații și martorii, adică, și aceia, cari sînt osândiți de tribunalele României.

Aceasta ar însemna zădărnicierea ori-cărei urmăriri a asasinilor!

FOIȚA.

Poesii populare.

Murgu lancelui.

— Baladă populară. —

Com. de T. A. Bogdan, inv. în Bistrița.

Pe drumu Ardealului
Mere murgu lancelui,
Din copite scăpărînd
Și din gură rîncezînd
Din răputeri alergînd
Din răputeri răsufînd
Cu gura pămînt mîncînd.
Nime-n lume nu-l vedea,
Nime-n lume nu-l prindea,
Numai mama lancelui
Din mijlocu satului
De pe dunga patului,

De departe 'mi-l zărea
Înainte îi eșia,

De frîuțuri 'mi-l prindea
Și din fugă 'mi-l opria,
'Mi-l opria, 'mi-l agrăia,
Coama mîndru-i netezia
Și din guriță-i zicea:

»Murgule, murguțule,
Murgule puiuțule,
De mult p'îngă casă-'mi ești
Nici-cînd nu te ostenești,
Tu să-'mi spui adevărat
Că de ce te-ai alergat,
Și murguț să-'mi spui cînstit
Că de unde ai fugit,
Și să-'mi spui adevărat
Că de ce 'mi-ai rîncezat
De din patu-'mi mai sculat,
Ori doar' fînu s'o gătat,
Ori doar' apă n'ai gustat,
Să-'mi spui pe cuvînt cînstit
De ce-ai vînt tot rîncezînd,
Făr' de fiu-'mi ne-'nturnînd,
Căci, ținutu-te-am ținut,

După-cum biată-am putut,
Cu vin vechiu din nouă buți
Ca mereu să mă ascuți,
Cu lapte te-am adăpat
Și cu vin d'el străcurat,
Și cu vin
Și cu pelin
Ca să-'ți fac voea deplin.

Murgușoru rînceza
Supărat așa-'mi grăia:
»Tu stăpână draga mea
Tare nu te supăra,
Că-'ți aduc o veste rea,
Că pe lăncu tîu iubit
Păgânii 'l-o ciufulit,
Zisu-'i-o și nici nu prea
Că-'i păgân de limbă rea.
El apoi ear' răspundea:
»Tu stăpână draga mea
Tare nu te supăra,
Că pe fiul tîu iubit
Păgânii 'l-au omorît.
Maică-sa cum auzia
Rău de tot se supăra,

UN VREDNIC CUVÎNT. *Venerabilul nostru president, dl Dr. I. Rațiu a fost întrebat în scris de redactorul foii „România Ilustrată”, ce ese la București, că ce părere are asupra ținutei Românilor în fața alegerilor dietale, ce vor fi anul acesta.*

Dl Dr. Rațiu într-o scrisoare frumoasă și în cuvinte înțelepte a răspuns, că pentru noi nu e bine să părăsim pasivitatea, hotărâtă în conferențele naționale, adică, ca și până acum să nu trimitem deputați în dietă, deși unii Români ar vor să fie aleși de deputați.

Scrisoarea aceasta, în care dl Dr. Rațiu înșiră temeiuri bune pentru ținuta noastră, a fost publicată în numita foaie „Rev. Ilustrată” și reprodusă de „Trib.” în un nr. din săptămâna trecută.

Situația în Austria. *Tratările guvernului cu Cehii, cu Polonii și cu partidele germane au dus la rezultat. Astfel pe un timp mai scurt parlamentul austriac va fi capabil de muncă. Conform învoirii partidelor, se va vota legea de recruți și legea dării pe spirt.*

„Grazer Tagblatt” afirmă, că în cas de nelucrare a parlamentului se va da o nouă constituție, care deja e gata. În sensul acesteia se va institui un consiliu de stat și parlamentul va fi redus la 200 de membri, cari vor avea simplu să primească sau să respingă propozițiile consiliului.

Pe când se vestesc acestea, drept semne de împăcare vine știrea, că în ședința din 5 l. c. a fost în parlament o bătaie între Cehi și câțiva deputați Nemți (Schömeriani). Bătăia s'a iscat din dispute. Deputatul ceh Fressl a fost bătut zdravăn.

Frumoase semne de împăcare.

Poporul e îngrijat...

— Colonizarea dela Ludoș. —

Ludoș, 2 Martie n.

La noi e decis, cum ați anunțat, a se face colonizare pe moșia lui Andrásy și Eczen. Eată în privința aceasta unele date ce le-am aflat din isvor sigur. Glorificatul Eczen Sándor, este de origine Sécuii evanghelice-reformat, locul natal nu 'l-l știu. Ca tânăr a fost suboficer la tunari. A venit în Ludoș ca om sărac și s'a alipit de contele Bánffy Béla, care înainte de asta

cu vre-o 25 de ani nu-și mai afla arândator pentru domeniul seu de aici. Contelui lipsindu-i banii pentru instruirea domeniului, Eczen a luat de unde a putut bani împrumut și pe încet a instruit domeniul, pe care apoi 'l-a luat în arândă. Prin o economie bine dusă, ajutat și de Românii de aici și de prin Sânger și prin o cruțare foarte mare, fiind și om fără de familie, omul a ajuns la bani, cu cari apoi mai contragând și un împrumut de 55.000 fl. înainte cu 8 ori 9 ani a cumpărat de tot domeniul comasat, cu o suprafață de peste 1300 jugere. Fiind, precum am zis, fără de familie, nimenea nu știa pentru-ce scopuri își va testa averea, după-ce de un unchiu al seu cu familie mare nu vrea a ști nimica. Acum însă, când statul era în tirg cu domeniul de aici și din Bogata-de-Murș al lui Andrásy, spre surprinderea tuturor aflăm, că el 'l-a dat statului, cu condițiune, ca să-i plătească datoria de 55.000 fl. v. a. și pe fiecare an, până trăește, să-i dea câte 5150 fl. v. a., reținându-și pentru sine casele cu două grânare și grăjduirile, prefăcute în case de locuit, cari îi aduc o arândă anuală de peste 3000 coroane. În acest domeniu lucrau în parte Românii din comuna Sânger și țineau în arândă pământ vre-o 12 familii de Român, tot de aici, cari vor trebui să iee lumea în cap.

Domeniul contelui Andrásy de aici cu toate superedificatele economice și curtea încă sunt cumpărate de stat, precum aud cu 280.000 fl. și constă din peste 2000 de jugere. Contele avea în tabulată o datorie de 90.000 fl., ceea-ce 'l-a făcut să-l îmbie statului, care considerând calitatea pământului, 'l-a plătit prea bine. Se știe și aceea, că coloniștii vor fi toți Sécui de religieuna reformată. Se vorbește, că se vor face trei comune cu numele: Eczenfalva, Andrásfalva și după muieria acestuia Kendefyalva. Alții zic, că se va împărți tot pământul în table și acolo se vor zidi case coloniștilor. Fiecare colonist însă trebuie să avedească, că are avere în valoare de 1000 coroane și pământul să-l răcumpere prin anuități, cât de mari nu știu.

Mulți Români din loc, cari nu posed pământ trăiau din aceste domenii, parte ținând arânzi, parte lucrând fân și cucuruz în parte.

Toți acestia rămân fără de pământ, din care se-și câștige pâinea de toate zilele. Consternarea și îngrijirea în poporul român este foarte mare.

Sântem amenințați cu cutoipire de cătră acea putere, care ar trebui se ocrotească deopotrivă pe toți fiii patriei noastre.

u.

„Datine și obiceiuri”.

Nunțile țeranilor români din comuna românească Târnova (lângă Reșița).

(Urmare).

După-ce e gata cu prânzul, vine ge-vêrul cu un taier cu sare și apropiindu-se de masă zice:

Bună dimineața, domnule, bună dimineața, să fiți cu voe bună, dar' cum vi-să împare de bucate, vor fi prea nesărate? — eată v'am adus sare, să le sărați (cu toate-că e mai seară, totuși nu zice nime bună seara, ci tot numai bună dimineața, așa se zice, fie ziua, fie seară, fie noapte, și aceea cu gândul ca în toată vieța celor-ce s'au împreunat în acea zi să fie numai dimineață, adică să fie tot tineri, reîmprospătați și voioși — și nu să fie seară ori noapte, adică posomorîți și întunecați), ear' ge-vêrul când îi întreabă, că au nu le-au fost sărate bucatele? face numai glumă

DIN LUME.

Bulgaria.

Oameni curioși sânt Bulgarii ăia. În vreme-ce popoare puternice sânt silite să țină socoteală de prietenia țărilor și a națiunilor învecinate și nu pot face nimica, ce-ar fi împotriva dorinței exprimate de marile puteri, Bulgarii sânt de părerea, că lor n'are nimenea să le poruncească, nici Rusia, nici Austro-Ungaria, nici Turcia, nici România, nici chiar Europa întreagă, că ei sânt destul de cuminte. Astfel și în urma poruncilor sosite dela Țarul și Sultanul, ca să înăbușească mișcările revoluționare ale comitetului macedonean în Sofia și în toată Bulgaria s'au ținut adunări de protestare. La știrea, că 50.000 de Turci vor fi așezați la granița bulgară, în Sofia s'a format un guvern condus de *Caraveloff*, din care guvern face parte ca ministru de justiție și *Radeff*, care mai nainte fusese chiar președintele comitetului macedonean. Un astfel de guvern bulgar în împrejurările de astăzi însemnează a-ți bate joc de voința puterilor și a tuturor, cari doresc pacea în Balcani. Cum va putea pedepsi un ministru ca *Radeff* pe tovarășii sei proprii, pe ucigașii membri ai comitetului macedonean, pe cari 'i-a osândit tribunalul din București?

Este lucru limpede, că guvernul bulgar de acum este alesul revoluționarilor bulgari cari vreau căparea Macedoniei. De aceea trebuie să fim cu mare atențiune, căci în toată ziua ne putem aștepta la izbucnirea unui cumplit foc în Balcani. Rusia, precum se anunță, și-a și îndreptat oștile din Basarabia cu fața spre Balcani și e gata să le pornească în tot momentul.

Intărirea alianței ruso-franceze.

În zilele trecute a fost la Petersburg șeful statului-major militar francez *Penderezec* pentru de a se înțelege cu Țarul și cu guvernul rusesc asupra felului, cum vor avea să lucreze într'un războiu viitor cele două armate aliate. El a fost foarte prietenos primit în capitala imperiului rusesc.

Mânuri albe 'mpreuna
Cruce cu dreapta-și făcea,
Se ruga și blăstăma
Și din gură cuvânta:
»Murgule, murguțule,
Bin' destul 'mi-te am ținut
Nici un bin' nu 'mi-ai făcut,
Io cu vin te-am adăpat
Tu ficioru 'mi-ai lăsat
Mort sub poartă în Arad,
În copârșeu nebăgat,
În pământ ne-'nmormântat.
Murguțu din graiu grăia:
»Tu stăpână draga mea
Tare nu te supăra,
Că ficioru tău iubit
Acum zace în pământ,
Că stăpănu meu cel drag
Zace în pământ băgat,
În copârșeu așezat.
În copârșeu de argint
Că 'mi-o fost stăpân iubit».

și le face prin aceea cunoscut, că fiecare are să plătească prânzul cu 1 crucer. După-ce-'s gata și cu aceasta, nuntașii es afară la joc, atunci gazda căsii sloboade o pușcătură, ca să se știe că s'au slobozit cinstele. În sobă rămân nănașii, mirii, ge-vêrii și de cei mai bătrâni, după aceea se alege unul bun de gură, care să strige cinstele, căruia îi zic »tâlnaci», care punându-se în fruntea mesii începe a striga:

Hai la moară! hai la moară! Atunci vin muierile cu cinstele (cinste la noi la nunți așa se aduce: un colac frumos cumpărat dela covrigar, pe colac se pune carne, brânză ori vre-o găină tăiată ori vie, la fată se aduce și o năframă pe colac ori giolgiu, ear' la mire fără năframă, ba unii aduc și »pomii», un brăduț cam de un metru înalt, pe care să leagă fel de fel de dulceduri ca pe pomul de Crăciun). Apucând tâlnaciul cinstea o ridică în sus și strigă: bună dimineața, domnule! bună dimineața, să fiți cu voe bună, că uite s'a sculat cu-

Germania.

Cancelarul german Bülow a declarat în adunarea imperială, că împăratul s'a dus în Anglia numai din cauze umanitare la moartea reginei Victoria. Politica națională a Germaniei este a fi în bune și prietenești relațiuni cu toate puterile, cari vreau să trăiască cu Germania în pace și în prietenie. Dar' în același timp Germania nu va lăsa nimic din neatințarea sa politică și economică. Din vorbele lui Bülow se poate vedea, cât de bizuită este Germania în propriile sale puteri.

Politica Americii.

Mac Kinley, înțeleptul și din nou alesul președinte al Statelor-Unite și-a ocupat postul în chip foarte sărbătoros în capitala Washington. S'au cheltuit la această sărbătoare peste patru milioane dolari (1 dollar = 4 coroane 50 bani). Mac Kinley a ținut o vorbire, în care din nou a arătat politica sa înțeleaptă: 1. de a îngriji de lățirea și înflorirea comerțului american în toate părțile lumii; 2. de a ocoli pe viitor ori-ce războiu și a aplană toate conflictele dintre popoare fără vătărmare de sânge prin judecata unui juriu ales.

Lupta Burilor.

S'au anunțat mai multe învingeri ale lui De Wett și Botha. De altă parte tot mai mult se vorbește, că Botha fiind în mare strimtoare ar fi pe cale să depună armele, să capituleze, dacă Englezii ar pune condiții mai ușoare. Vom vedea. Atâta e sigur, că De Wett este hotărât să continue războiul în ori-ce împrejurări chiar și pe răspunderea sa proprie. Dela începutul războiului până acum Englezii au pierdut 77.000 oameni.

Știri mărunte.

În Capstadt se lățește ciuma tot mai mult.

În China toate puterile afară de Franța au protestat, ca Rusia să facă învoeli deosebite cu China pentru ocuparea Mandjuriei.

În Sofia ministrul s'a format sub președintele lui Caraveloff. Ministrul de justiție Radoff a fost președinte al comitetului macedonean.

tare și cutare (ii spune numele celui-ce a adus-o), uite mă: cu cuptoare de pită, cu carne de vită, ori cu brânză dela oi, mulsă pe dinapoi, și tot așa născocesc fel de fel de glume ca să facă ris, ear' domnul mare mulțumește și îmbie răchie celui cu cinstea; asemenea fac și geverii strigând cât îi ia gura: hai încoaci, hai încoaci la o înghițitură de răchie; ear' apropiindu-se cel cu cinstea de geverii, eată aci și mireasa și apoi caută să o mai dăruie și cu bani. După-ce nu mai vine nime cu cinstea, se cheamă muzica în lăuntru și nunta se gată de plecare; dar', mă zăuistasem să vă spun, că în vremea cât vin cinstele, unul dintre căseni stă la o parte să vadă, care a adus cinstea și pe fiecare, care aduce cinstea și e vecin, ori neam din scurt îl oprește înapoi ca să-l mîne în »dăr-zari«.

(Va urma).

SCRISORI.
Biblioteca poporală.

Cristian, Februarie 1901.

Dați-mi voe, ca în această iubită a noastră »Foaia Poporului« să aduc la cunoștință iubitorilor cetitori unele lucruri frumoase, săvârșite în comuna noastră Cristian (lângă Sibiu) în decursul anului precedent și curgător.

Am auzit și cetit, că în multe locuri, ba în toate părțile unde numai locuiesc Români — se întemeiază felurite așezăminte de cultură, ca cu atât mai virtuos să ne întărim în caracterul nostru de Români adevărați. Lipsa de astfel de așezăminte adânc simțită de întreaga obște românească, mulțumită cerului și vrednicilor propagatori, scade din ce în ce mai mult, chiar și în împrejurările cele mai grele, căutându-se mijloacele necesare pentru realizarea acelor așezăminte.

După părerea mea, ca unul și cel dintâiu așezământ, de care avem lipsă este »biblioteca«, cea comoară scumpă, din care pe lângă o folosire cuvenită ne îmbunătățim sufletește.

Pentru folosul obștesc comunic în cele următoare pe scurt modul cum am întemeiat noi această bibliotecă.

Trebuie să spun dela început, că fără jertfă nimic nu se poate face și mai ales, când este vorba de o bibliotecă. Așa și noi! Am fi voit ca să o avem, însă, de unde? și cu ce? căci banii de abia ne ajungeau spre a ne acoperi alte lipse, foarte dese în timpul de acum.

Greutățile însă le-am învins, mulțumită conducătorilor noștri! Avut-am marea fericire de a avea în sinul comunei noastre, pe lângă vrednicul învățător Nicolae Șurean încă un harnic conducător, în persoana tinărului învățător Ieronim Nemeș, care, deși tinăr în cariera învățătorescă, ne-a dovedit, că mult zel își dă întru împlinirea greului oficiu și mare iubire arată față de noi.

Ocupându-și postul de învățător provisor pe anul școlar 1899/900 și fiind cunosător de muzică, a format în postul Nașterii un cor bisericesc în două voci, compus din fete, feciori și oameni de vîrstă, care spre marea mîngăiere a poporului, de atunci încoace la sărbători mai mari și în mai multe Dumineci ne desfată cu frumoasele lui cântări liturgice.

Venind apoi dulcele, s'a dat o petrecere împreună cu producțiuni, predându-se niște dialoge; au fost perorări; o piesă teatrală etc., reușind toate, după împrejurările de atunci, destul de bine. Cu acea ocaziune a eșit un venit curat de 30 coroane, fiind destinați pentru a pune baza unei biblioteci.

Intrînd în anul școlar 1900/1901 învățătorii noștri, ca și în cele mai de sus săvârșite lucruri așa și acum, trăind în cea mai bună prietenie, atât în afacerile școlare, cât și sociale, au compus statutele bibliotecii înființînd, ca astfel să o aducă înaintea întregului sinod parochial spre a le lua la cunoștință. Spre scopul acesta sinodul parochial s'a și conchemat în 14 Ianuarie a. c. Mare impresie a făcut asupra sinodului vorbirea ținută de tinărul învățător, în care ne-a arătat ce este biblioteca și cât de

necesară este ea pentru noi, relativ la timpul și împrejurările, în cari trăim ca Români. A urmat apoi citirea statutei din partea dlui învățător Nicolae Șurean, care cu mare pricepere a explicat paragraf de paragraf, înscriindu-se imediat ca membri fondatori cu câte 5 coroane în cărți și bani mai mulți oameni, dela cari au înscris 48 coroane în bani, ear' cărți în preț de 15 cor.

Tot în favorul bibliotecii s'a dat în 4 Februarie a. c. o frumoasă producțiune școlară, a cărei reușită strălucită a pus în uimire publicul present. Programul a fost bine ales și potrivit pentru elevii de școală și cu atât mai bine predat din partea lor, pentru care li-se cuvine lauda atât instructorilor, cât și actorilor. Venitul curat al acestei producțiuni este de 50 coroane, după-ce s'a subtras spesele făcute cu aranjarea, în suma de 59 cor. 8 bani.

Tot în favorul bibliotecii s'a colectat dela elevii școlii bani în suma de 4 coroane și așa avem un capital disponibil de 132 coroane. Acestea sînt mijloacele, prin cari am putut ajunge la materialul de lipsă pentru ducerea în îndeplinire a scopului ce-l urmărim.

De astă-dată trebuie să spun, că tot ce s'a făcut a fost spriginit din partea poporului din Cristian, pentru care bună înțelegere îi zic, că nici de aci încolo să nu încunjure aceste lucruri, ci să le spriginească tot mai tare, însemnându-și, că tot ce dau lor își dau.

Ear' domnilor învățători și mai ales dlui Ieronim Nemeș, cari nu și-au pregetat multe osteneli, avînd în vedere numai binele și înaintarea noastră pe calea deșteptării, le doresc multe zile și curaj întru îndeplinirea oficiului, asigurându-i de cea mai mare stimă și ascultare ce o vor avea din partea poporului din Cristian.

Înființați deci, Români, biblioteci și dacă nu dispuneți de material, căștigați-l pe calea arătată sau altminterlea.

Vasile Bălan, epit. cassar.

A doua convenire soc'al-literară a meseriașilor români din Sibiu.

Aseară s'a ținut în localul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« a doua convenire din anul acesta a meseriașilor noștri. Știm, că scopul acestor conveniri este instruirea, luminarea și distragerea muncitorilor noștri burghezi. Din acest punct de vedere constat, că și convenirea de aseară a fost succesă. Cele peste 100 de persoane întrunite, domni, doamne și frumoase domnișoare au ascultat cu interes referada comitetului despre mersul administrativ al societății, și cu plăcere bogatul și variatul program al producțiunii. Când mă euget la animația ridicată și fericita dispoziție, ce timp de 2 ore (dela 8—10) a domnit în sala reuniunii, trebuie să declar, că burghezii noștri ne-au întrecut pe noi »domnii« în felul nobil și nevinovat, cum își știu ei petrecerile. Deja faptul, că ei se întrunesc lună de lună cu scopul de a se întări în privința socială și a se cultiva cu modestie în direcția literară-musicală, este fără îndoială un mare avantaj al lor față de noi.

În partea oficială mi-am însemnat două lucruri, cari se învrednicesc de o deosebită atențiune a publicului mare românesc: Fondul întemeiat pentru ajutorarea veduvelor de meseriași a ajuns din contribuțiile publicului suma frumoasă de 714 coroane 70 bani. Al doilea,

reuniunea este în vecinică crîșă de local, astfel și acum comitetul a adus la cunoștință, că cu 1 Maiu 1901 *cuartirul este abzis*.

Partea socială a convenirii a deschis-o Iacob Cărătuș, sodal mîșar prin recitarea succasă a poeziei »La ea«, de I. Bădescu. A urmat apoi istețul pedagog T. Libeg, care a provocat mult haz și ilaritate prin citirea tractatului »De ce sîrută femeile cu ochii 'nchiși«. Tot dînsul a recitat mai tîrziu și pe »Soldan viteazul«, al lui V. Alexandri, tot cu același rezultat înveselitor.

Inimosul tîner C. B. — pare-mi-se școlar din gimnasiu — are multă dibăce în prezentarea comică a anecdotelor lui Speranța. De astă-dată a desfătat pe ascultători cu »Sîrbii cu cismă« și »Solomon unguresc«. Simpatice d-șoară El. Grindean a făcut să ne mutăm gîndul la situații idilice, recitînd »Ispita« lui Coșbuc. Dl I. Lungociu, sodal cismar a dat dovezi, că pe mîșuța sa plină de unelte are loc și cartea. El a recitat poezia »M'a ras«, de Marian. Poate cel mai reușit punct a fost »Cuvinte sufletești«, lectură mălastră și frumoasă de sodalul tipograf N. Bratu. E și natural, ca un tipograf să cetească bine și să arete, că a *celi frumos încă este o artă*. Drăguțele d-șoare: Maria Costea și Elena Buian ne-au înfățișat, declamînd bine, pe »Afrodita și Amor«, dragostea cu părintele ei. Toți debutanții au fost răsplătiți cu aplauzele frenetice ale publicului și cu laude din partea dlui pres. reuniunii, Victor Tordășianu. La urmă dl Pompiliu Dan, fost profesor și colaborator la »Tribuna«, a ținut un scurt discurs despre *puterea ce o dă Romînului muncitor credința în D-zeu, în puterile sale proprii, în întreprinderile sale și în viitorul societății și al neamului românesc*. Citînd păreri capetelor mari ca a lui Plutarch: »E mai ușor a clădi o cetate în aer, decît a alcătui o societate omenească fără credință«, îndeamnă pe meseriași la credință, care ne va aduce cu siguranță la mîntuire și la viitorul visat.

Dl Dan a lăudat nîșuințele culturale ale meseriașilor romîni din Sibiu, a lăudat zelul conducătorilor, și a arătat, că și în alte părți și mai ales la Brașov, Bistrița, Turda și Sebeș, se lucră cu entuziasm pentru crearea și propășirea burghezimii române. Cuvintele însuflețite ale domnului vorbitor au fost în-timpinate cu strigăte de »să trăească« și aplauze.

Din Sebeșul-săsesc.

— *Adunarea reuniunii meseriașilor »Andreiana«*. —

Sîmbătă, în 23 Februarie n. a. c. s'a ținut adunarea generală a reuniunii de meseriași »Andreiana« din Sebeșul-săsesc.

Conform programului începutul era anunțat pe orele 7^{1/2} seara. Deja la orele 6^{1/2}, spațioasa sală dela hotelul »La leul de aur« era plină de public. La orele 7^{1/2}, precis, președintele reuniunii, dl Zevedeu Murășanu, prin un discurs, scurt dar nimerit, deschide adunarea, accentuînd importanța cea mare a cultivării clasei meseriașilor, mulțumind membrilor pentru munca desinteresată manifestată pînă acum pentru prosperarea reuniunii și îndemnîndu-i la muncă neobosită și pe viitor.

A urmat apoi succesive desbaterea celorlalte puncte din program, decursă într-o ordine perfectă. S'a constatat între altele, că reuniunea în fiecare săptămână a ținut câte-o ședință, în care s'au pertractat chestii literare, de limba maternă, deprinderi în declamări, etc.

Averea reuniunii împreună cu mobilierul e de 2300 cor., ear' în bani gata dispune de 1600 cor.

Biblioteca constă din 31 tomuri în preț de 80 cor.

Exhauriîndu-se partea oficială a adunării, s'a început »serata literară« cu un program bogat și variat.

Primul punct din program a fost »Bagă Doamne luna-n nor«, cor mixt executat de corul reuniunii, care a fost creat și instruit de zelosul fav. Ioan Pavel. A fost viu aplaudat.

Anecdota lui Speranța »Țiganul la via«, a fost interpretată foarte fidel, de Nicolae Radu, sodal cojocar, deasemenea a produs mult haz »Mama Angheluș«, cântec comic de Alexandri, predat de dl sodal Simion Androne.

Frumoasa poezie a lui Coșbuc »Nu te-ai priceput«, a fost punctul următor declamată foarte frumos de d-șoara Saveta Moga.

Punctul culminant al seratei au fost corurile mixte ale lui I. Murășanu: »Dorul meu« și »Neică Neiculită«, — fiind executate de corul reuniunii cu o precisiune surprinzătoare.

Anecdota pop. »Copiii Țiganului«, a fost predată cu mare succes de către dl sodal I. Crăciun; a fost aplaudat sgomotos. Asemenea și dl măiestru cojocar Petru Munteanu, a predat cu mult haz și umor anecdota »Țiganul cloșcă«.

Punctul de încheiere al bogatului program a fost corul mixt de Hayden »Să cîntăm azi în cor«.

Astfel a decurs serata plăcută, oferită de harnica reuniune.

În pauză toți membrii s'au întrunit la o masă comună. Primul toast l'a ținut dl medic cercual Dr. Ioan Elekeș, pentru reuniune. Dl președinte Z. Murășanu a ridicat pocalul în onoarea oaspeților, între cari am remarcat între alții pe Z. Murășanu cu d-na și d-șoara, Dr. Parteniu Barbu, Dr. I. Elekeș, Cormoș, jude reg., Iosif Onițiu, Maniu Opinariu, proprietari, toți din loc. Jurul nu a fost reprezentat.

e. a. l. m.

Impărțire de semințe.

Cu provocare la înștiințarea noastră din zilele trecute, ne luăm voe a vesti pe membrii reuniunii noastre agricole, că am prelungit termenul de 10 Martie pînă la 5/18 Martie n. c., termen pînă la care sînt a se înainta aici cererile pentru împărțirea în mod gratuit a semințelor de tot soiul și descrie în amintita înștiințare.

Din acest privilegiu aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrisul comitet gata este a mijloci pentru orișicine i-se va adresa procurarea articlilor economice amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețurile:

1. Sămînță de *lufernă franceză*, *stiriană* veritabilă, prima calitate, sub 10 chlgr., 1 chlgr. 1 cor. 80 bani, peste 10 chlgr. 1 chlgr. 1 cor. 70 bani.

2. Sămînță de *trifoiu roșu*, de tot fină, sub 10 chlgr. 1 chlgr., 2 cor., peste 10 chlgr. 1 cor. 90 bani.

3. Sămînță de *trifoiu roșu unguresc*, sub 10 chlgr., 1 chlgr. 1 cor. 50 bani, peste 10 chlgr. 1 cor. 40 bani.

4. Sămînță de *iarbă engleză*, sub 10 chlgr., 1 chlgr., 80 bani peste 10 chlgr. 70 bani.

5. Sămînță de *iarbă franceză*, sub 10 chlgr., 1 chlgr. 1 cor. 22 bani, peste 10 chlgr. 1 cor. 12 bani.

6. Sămînță de *iarbă italiană*, sub 10 chlgr., 1 chlgr. 90 bani, peste 10 chlgr.

7. Sămînță de *napi de nutref*, Mamuth roșu, uriaș, sub 10 chlgr., 1 chlgr. 1 cor. 5 bani, peste 10 chlgr. 1 chlgr. 95 bani.

8. Sămînță de *napi de nutref*, Oberndorf, galbini, 1 chlgr. 1 cor. 50 bani.

9. Sămînță de *napi de nutref*, roșii, rotunzi, același soi, 1 chlgr. 1 coroană 45 bani.

10. Sămînță de *bostani* (dovleci) pînă la 100 chlgr., o jumătate chlgr. 1 cor.

11. Sămînță de *varză de Strassburg*, uriașă 20 gr. 30 bani.

12. Sămînță de *varză de Braunschweig*, uriașă, de iarnă, 20 gr. 30 bani.

13. Sămînță de *ceapă uriașă*, Rocca, 20 gr. 3 bani.

14. Sămînță de *ceapă uriașă rotundă*, Madeira, 20 gr. 30 bani.

15. Sămînță de *ceapă rotundă galbină* uriașă de Zittau, foarte trainică, 20 gr. 24 bani.

16. Sămînță de *arpagic* 1 chlgr. 1 coroană.

17. *Legături de snopi*, foarte practice și trainice, 1000 bucăți 4^{1/2} milimetri groase, 150 cm. lungi și circa 23 chlgr. grele, cu 15 coroane 60 bani.

18. *Legături de snopi*, foarte practice, 1000 bucăți de aceeași grosime însă numai 130 cm. lungi și circa 20 chlgr. grele, cu 14 coroane 50 bani. În pachete se vînd 20 bucăți 150 cm. lungi cu 4 coroane 20 bani și 200 bucăți 130 cm. lungi cu 3 coroane 80 bani, libere de porto.

19. *Legături de altoit Raffia*, foarte practice, un chlgr. 1 coroană 50 bani.

20. *Funii de Cocos* (de legat altoii), foarte trainice, un chlgr. 45 bani, 5 chlgr. 2 coroane.

21. *Rășină de altoit*, fluidă, o cutie à 125 grame 50 bani; à 250 grame 1 coroană; à 30 grame 20 bani.

22. *Etiquette de tinichea albă* pentru scrierea numirilor: 100 bucăți 1 coroană 20 bani.

23. *Cucuruz »Regeleprerilor«*, soi nou, care izbutește de minune la noi și se coace deodată cu soiul îndatinat (indigen). Din un hectolitru = 100 litre tulăi rezultă aproape sau și întocmai 3 ferdele = 60 litre grăunțe, așadar' în-doit mai mult ca de obicei; un hectolitru grăunțe trage 73—78 chlgr. Acest fel de cucuruz, atât de spornic și bun în toată privința, merită cea mai călduroasă recomandare și ar trebui răspîndit la noi pretutindenea.

Se vinde în cîtățimi de câte 1, 2, 3 etc. ferdele à 20 litre (nu și mai puțin). Prețul 2 coroane 50 bani de o ferdelă grăunțe alese, prășite în hotarul Sibiului.

Doritorii, cari vor trimite la adresa »Comitetului reuniunii române agricole din comitatul Sibiu« prețul, cum și 12 bani pentru buletinul de expediție, 4 bani de chilogram pentru pachetare și 4 bani taxa de înmanuare postală — vor primi articlile comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 6 Martie 1901.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Demetriu Comșa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Luminarea poporului stă în legătură cu răsplata învățătorului.

Erau vremuri, când omul se vindea ca niște adevărate vite. Capul unui om ajungea mai puțin, ca capul unei vite de acum, stăpânul de atunci putea chinul pe robotașul seu, ba chiar și omori, fără a da cuiva vre-o socoteală. Acum, dacă chinui vi'ele tale, ești pedepsit de lege.

Triste vremuri au fost vremurile acelea. Și numai oamenii de atunci ar ști să-și spună necazurile, durerile și suferințele lor; numai ei ar putea arăta brezdele loviturilor primite dela stăpânii lor! Ear' la auzirea acestora ne-ar rupe mila; nu numai atât, dar' ni-s'ar face părul măciucă în cap și plin de mânie și necaz, am ridica pumnul în sus în chip de răsbunare asupra acelor călăi nemiloși.

Vine deci întrebarea: Cine ne face pe noi așa, adică, cine ne îndeamnă pe noi acum la răsbunare împotriva acelor? Și pentru ce n'au făcut și oamenii de atunci așa?

Ca să putem răspunde la întrebarea aceasta, trebuie să punem o altă întrebare: Pentru ce tâlharii jefuesc noaptea la întunec și nu ziua la lumină? Ear' la întrebarea aceasta, așa cred eu, a răspunde, însemnează a pierde timpul în zădar; pricina o știe fiecare dintre noi. Pentru că numai la întunec se pot face toate răutățile și toate mișelile din lume!

Și, Doamne, mare întunec a domnit atunci pe lume. Poporul de atunci nu era cu nimic mai presus în învățături ca niște dobitoace. Minte lor era întunecată cu o ceață groasă; era întunecul minții omenesc.

Tălarul fuge, când se ivește lumina. Faptele sale nu se pot săvârși la lumină; ele sânt roade ale întunecului. Tot roade ale întunecului au fost și chinurile oamenilor din vechime.

Lumina curmă fărădelegile tălarului. Ear' lumina minții curmă fărădelegile acelor, cari caută a trăi după sudoarea altuia prin tragerea pe sfoară și prin înșelăciuni de tot felul. Și earăși tot luminarea minții a fost aceea, care a șters cea mai mare rușine de pe fruntea omului: a șters robota. Numai luminarea minții a fost în stare a rupe lanțurile robiei și a da omului voe slobodă; voea liberă, care e cel mai mare dar dumnezeesc.

E drept, că din sclăvia trecutului am scăpat, dar' nu putem zice, că cu totul am scăpat de această robotă. Vânduți ca dobitoacele, ce e drept, nu mai sântem. Pentru aceea totuși avem un jug pe grumazul nostru: e jugul robiei sufletești. Până aci eram supuși roboței celei trupesti, ear' acum sântem supuși sufletește. Căci ce este înșelătoria și tragerea pe sfoară a oamenilor neînvețați? Nimic, decât că omul prost este robotașul celui mai învățat. Acesta îl învîrte și sucește după plac, și nu odată spre cea mai mare daună a lui. Ba și

mai mult: omul neînvățat se face chiar și lui însuși sclav, prin ce își face de cele mai multe ori mari pagube, deși e de credință, că bine face cum face.

Omul s'a simțit foarte ușurat, când s'a văzut scăpat de robia trecutului. Și tot așa de bine s'ar simți, dacă s'ar vedea mântuit și de sclăvia, ce stăpânește acum peste capul lui. Că cum se se mântuiește de ea, ni-o spune trecutul: prin luminarea minții, prin învățatură. Eată deci însemnătatea școalei! Aceasta este chemată a rupe lanțul și a scutura jugul, ce apasă atât de amarnic pe grumazul sormanilor oameni! Numai ea este mântuirea și scăparea lor. Pentru că școala este lumina, ce luminează întunecul minții, ear' prin luminarea aceasta nu lasă pe răutăcioși să-și facă mendele lor, înșelând și păgubind pe unul și pe altul. Omul luminat prin școală nu se lasă dus pe căi rătăcite de unul și de altul, fiindcă știe deschilini binele de rău și știe judeca și face deschilinire între bine și răuvoitorul seu. Și fiindcă știe el face această deschilinire, nime nu se va încumeta a-i face vre-un rău.

Port de pe Mureș.

Căci răufăcătorii fug de el și se duc acolo, unde vor afla întunecul de lipsă pentru jefuirea lor.

Că școala e folositoare, o știe mai toată lumea, afară doară de vre-o câțiva cari au rămas foarte îndărăt de ea. Când vorbesc însă de școală, nu înțeleg păreții zidirii, ci învățăturile, cari se învață în ea. Ba doară și mai bine voi zice, că aci înțeleg chiar pe acela, care dă acestea învățături: adică, pe învățător. Căci unde-i învățător harnic și sporul e asemenea. Și întors: unde învățătorul e mai puțin harnic, acolo sporul ne mulțumește mai puțin.

Învățătorul nu se naște învățat. Ear' ca să-și câștige învățătura de lipsă, trebuie să umble la școală. Și cu cât va umbla mai mult, cu atât va ști mai multe și mai bine. Umblarea aceasta însă e încopciată cu multă trudă și cheltuială, trudă, care nu se răsplătește nici pe departe. Plata învățătorilor e foarte mărșavă; una dintre cele mai mărșave plăți. Mai mărșavă și decât a unui pandur dela judecătorie, deși dela acesta nu se recere nici un fel de învățatură. Ba sânt multe locuri, unde văcarul și străvarul au mai bună plată ca învățătorul.

Dela învățător atiră înaintare ori rămânerea îndărăt a poporului. Căci el dă învățatură, după-cum are. Ar multă, dă mult; are puțină, asemenea. Fiind însă plătiți atât de rău, ce mai mulți și mai învățați se feresesc de slujba învățătorescă. Ei se fac ori-ce, dar' învățători nici-decum. Aceasta însă e un mare rău pentru școală, pentru-că nu trebuie uitat: școala e însuși învățătorul.

Că poporul nostru e foarte îngreunat, asta o știm cu toții. Pentru aceea ar face însă cel mai mare păcat și ar lucra singur în potriiva sa, când ar căuta să se scape de sarcinile școalei. Aceasta ar însemna, că el singur s'ar duce cu capul la peire. Căci de aici atiră fericirea ori nefericirea lui; ușurarea ori îngreunarea lui. Numai școala e, care îl va scoate dela necazurile și sarcinile aruncate pe nedrept pe umerii lui. Eu cred, că e mai bine să jefuești ceva, ca în schimb să dobândești mult, să dobândești chiar toate: cinste, bogăție, mărire, mângăere, cu un cuvânt fericire. Căci acestea toate își au isvorul în luminarea minții. Și apoi nici un crucer dat pe altceva, nu-i aduce atâta folos, cât îi aduce crucerul dat pentru școală.

Încă odată: plată bună, învățător harnic. Învățător harnic, popor luminat. Ear' unde poporul e luminat, asupririle, necazurile și nedreptățile per de pe capul lui, precum pere fumul și precum se topește ceara de fața focului. Tot crucerul jefit de popor pentru școala sa, îi întoarce însutit și înmîit. Căci poporul singur trebuie să se scoată din necazurile, în care se află. Și ca să se poată scoate, are lipsă de învățatură; ear' învățatură se câștigă în școală. Deci nimic cruțat, când e vorba de școală, pentru-că e vorba de fericirea ori nefericirea poporului. A aștepta ca altul să te scoată din necazuri, însemnează a-ți face singur legea, ca să rămâi în veci-vecilor în necazuri și suferințe! I. Gr.

Prăsirea galițelor.

Rafele. Lucrul principal la prăsirea rațelor este apa, căci pe când găștele se mișcă mai mult pe uscat, rața iubește traiul pe apă. Dacă nu locuim lângă apă curgătoare sau lângă un lac, rața se îndestulește și cu un lac mai mic, ba în lipsa acestuia se îndestulește și cu o moșirlă, în care se poată inota.

Rața se mișcă în apă ușor, pe când pe uscat mersul ei este neîndemânatic. Apa are mare influență în ce privește colorarea ouălor, căci cele dela rațele, cari trăesc mai mult în apă, sânt verzi, pe când rațele, care se mișcă numai pe uscat, au ouă mai de tot albe.

Rațele se pot ține și pe uscat, ba acele, care le ținem pentru carnea lor, nici nu este bine a le lăsa în apă, fiindcă făcând în apă mai multă mișcare, carnea lor devine mai virtuoasă, ca a celor ce trăesc numai pe uscat, unde nu le place a se mișca așa de mult.

Trebuie însă ținute bine, deși consumă mult dară nu sânt alegătoare în tr'ale mâncării.

În grădini și pe fânețe le putem lăsa cu tot adinsul, căci în acele stîr-pesc melcii, insectele, ba și broaștele,

reuni astfel
noștii toate sunt un nutremânt, ce le în-
este ce.

chis c Rațele ouă de obicei din Martie
recitnă în luna lui Iunie, în timpul acesta
de vem se le supraveghem, căci le place
P'a oua, ca și găinile, în locuri ascunse,
de multe-ori și în mocirle. Rața clocește
4 săptămâni și când își părăsește cuibul
ca să-și caute nutreț, acopere ouăle cu
pene sau cu paie. La cuib nu se în-
toarce până nu-și aduce penele în or-
dine, dacă s'a și scaldat. Rața ouă până
la 60 de ouă. În cele mai multe locuri
ouăle de rață le clocesc de regulă gă-
nile, sub care nu se pun mai mult de
12, fiind mai mari, ca ouăle de găină.

Curca, fiind mai mare, poate cloci
și 15—18 ouă de rață, dar' fiind neinde-
mânatică le sparge ușor, ba turtește
une-ori și bobocii.

Având puii de rață o natură de tot
gingașe, facem bine, ca să-i ținem la
început 14 zile la loc mai ferit și numai
după aceea să-i lăsăm în liber. În zilele
prime le dăm ouă ferte tare, măruntițe,
cari se pot amesteca cu bucăți mărunte
de pâne, urzică ori salată; într'un vas
lat și scund le punem la îndemână
apă curată de beut; mai târziu le putem
da în locul ouălor ferte, un aluat fră-
mântat din țărițe, sau făină de ovės, car-
tofi sau și lapte acru. Puii de rață se
pot după 2—3 săptămâni lăsa în liber;
de altminterlea puii de rață nu sunt mici
după natura lor prea avisați la îngriji-
rea rațelor mame, căci acestea se duc în
apă, și n'au grije prea mare de puii
lor, ba de multe-ori nici nu-i lasă să
mănânce. Găina din contră este și față
de puii străini mamă dulce, plină de în-
grijire.

Dintre toate soiurile de galițe ra-
țele se pot crește mai ușor, căci nu sunt
supuse la atâtea boale, ca găștele, nu
așteaptă atâtea pază și grije nici până
sunt tinere, nici după aceea și dacă ajung
într'un lac sau pârâu, își află acolo nu-
tremânt destul, prin urmare în locuri de
acestea avem să le dăm numai dimineața
și seara ceva nutremânt în curțile noastre.

La 6—8 rațe trebuie un rățoiu; în
cas, când ar fi mai multe rațe la un ră-
țoiu, ouăle n'ar fi toate bune de clocit.

Sexul se poate ușor cunoaște la rațele
mai bătrâne, fiindcă la rățoiu penele din
virful coadei sunt încovoiate. La cele
mai tinere se cunoaște sexul de pe glas,
care le rățoiu e mai răgușit.

Carnea rațelor este în anul prim
fragedă, zămoasă și gustoasă; în anii
următori carnea devine mai tare și vâ-
noasă. Rațele crescute pentru de-a fi
tăiate le ținem într'un loc, care să nu fie
așa de mare, ca să poată face mari pre-
umblări. De mâncare le dăm țărițe ame-
stecate cu făină de ovės și cu cartofi
ferți. În câteva săptămâni se îngrășă.
În Franția, deosebi în Normandia, unde
se pune mare pond pe îngrășarea gali-
țelor, rațele menite pentru îngrășare se
îndoapă în toate zilele cu niște găluște
gătite din făină de cucuruz sau de hi-
rișcă frământată în apă sau în lapte, în
aite părți ale Franciei se îndoapă cu cu-
curuz muiat în apă, care face să capete
un ficat mare și multă untură. După
modalitatea aceasta se îngrășă rațele în
14 zile. Că rața e destul de grasă, cu-
noaștem de pe coadă, care se face la
virf rotunzită.

La noi nu se dă așa mare însem-
nătate îngrășării rațelor, căci dacă le
oprim dela prea multă umblare și le nu-
trim bine, ne și dau o friptură bună.
În 2 săptămâni se îmbunătățește carnea
dacă le îndoapăm cu cucuruz, când apoi
pe lângă că se mărește ficatul, se des-
voaltă și un strat subțire de untură pe
carne.

În Belgia cred cultivătorii de rațe,
că carnea devine mai gustoasă, dacă în
loc de-a-le ucide cu cuțitul, le sugrumă,
când apoi sângele rămâne în corp; pro-
cedura aceasta nu se poate recomanda,
fiindcă prin sugrumare carnea raței se
face roșie, și o astfel de carne nu pu-
tem vinde.

Penele rațelor încă se pot folosi
la umplerea perinelor. Reghianul.

Dela însoțirile noastre economice.

Himbav, Februarie 1901.

Publicul cetitor al foii noastre
știe, că în anul trecut a treia zi de
sărbătorile Paștilor, »Reuniunea română
de agricultură din comitatul Sibiului»,

representată prin secretarul ei, dl Victor
Tordășianu, și unii membri din comitet
au ținut o întrunire agricolă în comuna
noastră Ilimbav, despre care s'a scris și
prin ziarele noastre naționale și de-
spre rezultat și anume, că s'a pus basă
unei însoțiri sistem Raiffeisen, înscrin-
du-se peste 60 membri.

Însoțirea proiectată de »Reuniunea
română de agricultură din comitatul
Sibiului», cu 1-a zi a anului curent și-a
început activitatea sa, alimentându-se din
părțile fundamentale ale membrilor, pre-
cum și din depuneri și împrumuturi dela
însoțirea săsească de credit și economii
din Agnita.

A fost și de lipsă ca să se înfiin-
teze în comuna noastră o astfel de în-
soțire, fiindcă locuitorii comunei noastre,
în lipsele lor alergau la usurari (cămă-
tarnici) prin comunele vecine, cărora pe
lângă interese, trebuiau să le facă zile de
lucru și să-i tracteze în dese rînduri cu
beuturi, așa că interesele prin zilele cele
multe de lucru și prin beuturi se du-
plicau. Afară de aceasta și-au mai pus
oamenii întrebarea, că: de ce să dăm
altuia munca noastră, și nu nouă? Căci
scopul însoțirii noastre este, a promova
pe lângă interesele membrilor, și cauza
bisericeii și școalei, rupend din veni-
tele anuale și câte o părticică pentru
biserica și școală.

În intervalul de timp, până să ve-
dem dorința noastră realizată, s'au găsit
oameni, cu carte altcum, ca să zădărnici-
cească toată întreprinderea noastră, —
îndemnând pe oameni a repăși din în-
soțire. Și aceia își vor fi având scopul
și interesele pentru cari au voit să nimi-
cească întreprinderea noastră. Din 63
membri ce s'au fost înscris cu ocaziunea
constituirii, totuși astăzi însoțirea nu-
mără 56 de membri. Trebuie să regre-
tăm, că am fost nevoiți a recurge la
bănci străine de naționalitatea noastră
pentru ajutor, fiindcă institutul nostru
românesc »Albina», ne-a oferit împru-
mutul numai cu 7%, pe când din Ag-
nita căpătăm cu mai puține procente.
Însoțirea noastră este numai românească.
Ca atare trebuia să fim considerați și
spriginiți de Români. Institutele no-
stre românești de credit și economii ar
trebui să vadă ce fac Sașii. Ei, cu aju-

Vorba bună.

— Novelă din popor. —

De

D-șoara Victoria N. Goga, învățătoare.

(Urmare și fine).

Era într'o seară. Vaca venise din
ciurdă. Iute alergă Anica să închidă vi-
țelul să nu sugă. Badea Ion tocmai
venise dela lucru și ostenit ședea pe la-
vița de lângă pat.

— Acasă-s oamenii? se aude în
tindă.

— Hai în casă.

Era badea Ilie, cumnatul badii Ion.
Era vesel ca de obicei.

— Șezi Ilie, — fi zise badea Ion
cu gură de jumătate, că nu prea îl vedea
cu ochi buni. Zicea c'ar fi prea posnaș.
Dar' 'i-se și potrivea.

— Apoi că de șezut acum numai
seara mai ai vreme, că-i toiul lucrului.
Gătat-ai cu seceratul?

— Mai am o leacă, dar' cu ajuto-
rul lui D-zeu pe mâne vom găta.

— Auzit-ai Ioane, că Todor a lui
Bucur ar fi moștenit sumedenie de bani
dela Niculae Stoica, bogătoiul din Epu-
reni. Safta, mama lui Todor era neam
deaproape cu Niculae Bogătoiul, că știi
bine că Safta e din Epurenii. Bogătoiul
ar fi murit și le-a lăsat toată averea lor.

— Vorbe goale, — se încruntă ba-
dea Ioan, — vorbe goale.

— Ba nu-s vorbe goale Ioane, că-i
chiar așa. Spunea și scriitorul dela no-
tarășul, ș'apoi ăla ce nu știe!

Se făcu gânditor badea Ion. Badea
Ilie ridea pe sub mustețe.

— Apoi uite Ioane, Todor mă roagă
să pun vorbă bună la tine pentru el.
Zice, că el cu Anica s'ar avè dragi.

— Ce, și tu vii cu de astea? Pe să-
rântocul.

— Mai încet Ioane cu hulitul, nu
'ți-am spus că Todor e bogat? Nu mai
face vorbă multă!

— Apoi știi și eu ce să fac, — mur-
mură Ion, — dacă-i așa...

— Știi ce, eu spui lui Todor să
vie, dar' ca să nu-i vie cu greu, că tu
dai fata după el numai pentru bani, nu-i
pomeni acum de ei.

— Apoi de, fie cum zici tu.

Badea Ilie ridea în pumni. Bine
că-și putu isprăvi treaba și apoi cu o
posnă mai mult.

A doua zi Todor abia putu aștepta
să se însere. Își trase pălăria pe ceafă
și ia-te la picior! Badea Ilie îl aștepta
lângă biserică, ca să meargă la olaltă,
că doar' amândoi au început, amândoi
să și gate.

Anica bine le știa toate, sta să-și
sară din piele de bucurie. Dar' tot îi
era groază. Se făcea, că nu știe nimic.

Se puseră la cină. Eată numai că
s'aude: Bucuroși la oaspeți?

— Treceți în casă, — răspunde badea
Ion pe deoparte necăjit, pe de altă parte
il amăgiau banii bogătoiului.

Badea Ilie intră cu Todor și dau
bună-seara.

torul Sparcassei din Sibiu, întemeiază aproape în toate comunele însoțiri după sistemul Raiffeisen, făcând împrumuturi dela această bancă centrală cu 5% numai. Așa ar trebui să lucre și băncile noastre românești. Dar' trecând peste acestea revin la datorința ce toți membrii însoțirii trebuie să o manifestăm față de »Reuniunea română de agricultură din comitatul nostru Sibiu«, în special față de secretarul ei, dl Victor Tordășianu, carele în întreprinderea noastră a dat dovezi, că cu trup și suflet se alipește de soarta poporului, și-i servește credincios. Pentru aceste bune intențiuni îi aducem mulțumirile noastre, păstrându-i respectul ce i-se cuvine. Tot asemenea și față de președintele și comitetul central al reuniunii, căci ne-a pus la dispoziție toate mijloacele necesare la întemeierea însoțirii.

Ne bucurăm că »Reuniunea română de agricultură« când s'a întrunit în anul trecut la noi, a putut, ca și în alte comune, să facă și la noi o ispravă bună. Pot să afirm, că »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului«, joacă un rol însemnat în viața poporului nostru și special în a poporului din comitatul nostru.

Căci propășirea în economia viteilor și în economia câmpului se datorește în partea cea mai mare »Reuniunii române de agricultură«.

Prin prelegerile, sfaturile și învățăturile ce se dau din partea membrilor din comitetul central și prin aranjarea de expoziții de vite și împărțirea de premii reuniunea a deșteptat pe Români la muncă, cruțare și providerea lor cu soiuri de vite mai nobile, precum și prășirea de nutreț artificial. În acestea zace bună-tatea și averea economului.

Bine ar face Românii și din alte comitate, când ar întemeia asemenea reuniuni de agricultură, căci

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere,
Unde-s mulți puterea crește
Și necazul nu sporește.

Ioan Alexandru,
preot gr.-ort.

In atențiunea învățătorilor nostri.

Apropiindu-se timpul asentărilor atrag atențiunea domnilor colegi la drepturile ce le asigură învățătorilor art. VI. din 1889 și îndrumarea dată în cauza aceasta, care în §. 64 punct 3 și adnexul acestei îndrumări II. lit. a) enunță, că fiecare pedagog de cursul III. eventual IV., după-cum adecă respectivul curs este ultimul al pedagogului, are drept a se înștiința voluntar sau apoi pentru a fi împărțit în rezerva suplinitoare (§. 18). Tot acest drept îl au toți învățătorii cetățeni ungari fără privire la confesiune, dacă diploma lor este subscrisă de inspectorul regesc concernent. Rugarea pentru a fi primit învățătorul de voluntar este a se redacta în limba maghiară adresată către comisiunea asentătoare (Sorozó bizottság). În rugare se face scurt amintire că respectivul dorește a-și folosi dreptul de voluntar, și dacă dorește a servi pe spesele statului, declară în rugare și această împrejurare. Se acclud următoarele documente: *Atestat de pe cursul ultim* (la pedagogi) *respective diploma de învățător*. (Dacă pedagogii doresc a-și face anul de voluntariat pe spesele statului, trebuie să arete atestat cu calculul general: »Eminentă«, ear' pe spesele lor proprii pot și cu atestat mai slab; dela învățători nu se pretinde această condiție, ei au dreptul la ajutorul statului cu diplomă, fără privire la calculi) *Atestat despre serviciu*, *Atestat despre purtarea morală*, *Atestat de paupertate vidimat și de protopretor*, *coala familiară și declarația părinților* respectivului înaintea antistiei, că ei se învoiesc ca feciorul lor să servească ca voluntar.

La cei ce vor servi pe spesele proprii, aceste trei documente din urmă nu-s de lipsă. Toate documentele să fie în limba maghiară, ear' la originalele române se adauge traducerea.

Mai amintesc, că în petiție să se amintească și regimentul la care respectivii doresc a servi, fie la linie ori honvezime. Petiția cu toate actele aci amintite să o înmaneze respectivul în ziua de asentare cel mult. E de dorit, ca fiecare învățător să-și folosească dreptul de voluntar, că poate i-o fi bun la cazul când eventual ar dori să se inactiveze.

Totodată avisez pe domnii colegi, că un bun călăuz vor dobândi în opul meu »Drepturile și datorințele învăță-

torilor confesionali«, pe care îl edă dl W. Krafft în Sibiu și care poate să se prenumere pentru prețul de 3 coroane dela numita librărie.

Domnii, cari 'mi-au trimis prețul, vor primi opul franco.

Petru Conda,
înv. com.

Așezarea lemnului de lucru în curte.

Când așezăm lemnele de lucru în grămadă, trebuie să ne îngrijim, ca să nu putrezească, să nu fie roase de cari și să nu crepe. Cele mai multe feluri de lemn, îndeosebi cele de brad și molid, nu rabdă mult schimbările de umezeală și uscăciune, prin cari trebuie să treacă fiind așezate în curte. Îndeosebi sunt slabe în privința aceasta, lemnele aduse pe apă, care totdeauna străbate în ele. Dacă nu desfacem coaja de pe lemn, nu creapă așa ușor, pentru-că uscarea lor se face cu încetul, dar' chiar din cauza, că se reține umezeala atâta timp în ele, pot începe să putrezească sau să încuibă cari în ele; la tot cazul lemnul uscat în coaja lui nu capătă tăria lemnului uscat mai cu graba. Mai bine e să tăiem lemnul iarna și să-l lăsăm apoi până la sfârșitul verii să se uște în coaja lui. Cea mai mare parte din umezeală evaporează cu încetul, și dacă cioplim lemnul toamna și-l păstrăm peste iarnă mai departe, se uscă pe deplin, fără-ca să capete crepături prea mari.

Păstrând lemnul curățit de toată coaja, se uscă mai iute și e și mai ferit de putrezire și de cari, de altă parte însă creapă mai des și mai tare. Mai bine o nimerim, dacă-l descojim numai în câteva locuri, căci în cazul acesta se uscă mai ușor, ca atunci, când a rămas în coaje, fără-ca să crepe prea tare, afară de aceea nici nu se strică ușor. De crepăturile, cari totuși se ivesc mai cu seamă pe față, pe care zace, încă ne putem scăpa, dacă pe față aceasta cuim bucăți de scândură sau dacă o ungem cu lut amestecat cu balebă de vacă.

— Mulțumesc d-voastră, ia treceți și vedeți.

Todor nu zicea nimic. Badea Ilie avu să le isprăvească toate.

— Apoi uite Ioane, am venit pentru treaba noastră. Todor s'a rugat să pun vorbă bună pentru Anica. Cică s'ar avea dragi.

— Apoi dacă vreau ei, eu nu mă pun împotrivă. Tu vrei Anică? Spune! Nu te mai înroși!

— Vreau, — răspunse Anica roșindu-se ca o fragă bine coaptă. Învoiala era gata.

Și s'a făcut o nuntă mare, nuntă ca în povești. Jucau tinerii, dar' jucau și bătrânii. Juca badea Ion, cum era de uruz, juca de îi scârțâiau călcăiele dela oame. Că doar' numai o fată avea!

Anica și Todor erau fericiți, ca doi porumbei. Bătrânul era și el vesel. Erau toate cum trebuie să fie într-o casă de oameni de omenie.

Era seară de toamnă. Badea Ion și cu Todor veniau cu caréle de cucuruz. Anica făcea mâncarea.

— Uite Todore, să vă mai cumpărați și voi v'o lăture de pământ, că banii se duc.

— Că tocmăi am gândit tată, că să ne mai dai și d-ta ceva lângă cei 120 de zloți, cari 'mi-au rămas dela slujit să cumpărăm un pământ din Zăpodie dela Dumitru al lui Pavel.

— Apoi ce să vă mai dau eu, că tu doar' ai bani pe cari 'ți-i-o lăsat Bogătoiul din Epurenii.

— Ce bani 'mi-a lăsat? Eu nu sunt nici un neam cu bogătoiul!

— Așa 'mi-ai făcut, voi ticăloșilor cu Ilie cu tot? Să vă duceți din curtea mea! Ai auzit, sărântocule? Ești din curtea mea, să nu vă mai ved.

Todor sta ca înlemnit. Anica, care și ea eși în gura lor, își duse cornul șurțului la ochi și o năpădi plânsul.

— Hai Todore, că om găsi și noi pe cineva să ne lase în casă. Rămăi sănătos tată!

Bătrânul se încrunță odată și porni către șopru.

Todor și Anica, de mână ca doi copii es din ogradă. Și 'și-au luat casă în plată. Trăiau bine, dar' îi rodea ceva a inimă, să șeadă în casă în plată.

— Doar' 'i-s'a mai muia ai inimă, — ziceau de multe ori. Dar' badea Ion nu-și putea uita, că a fost tras pe sfoară. Cu badea Ilie nici nu schimba vorbă.

Un an a trecut dela nunta lui Todor cu Anica și șapte luni de când s'au mutat.

Anica legăna cu dor un bujoraș de copil. Todor era vesel, dar' îl rodea, că sooru-seu nu dă pe la ei.

Se hotărește cu Anica să roage pe părintele Anchedim să-l poștească la botez, să se impace.

Era în ziua botezului. Badea Ion, ca toți creștinii nu prea rămânea dela

Anghina și gușterul la copii.

Anghina difteritică și crupul (gușterul) sunt boale molipsitoare și foarte primejdioase.

Pentru a feri pe copii de asemenea boale, părinții trebuie să urmeze următoarele sfaturi, mai ales în timp de epidemie:

1. Să deprindă pe copiii mai mari dela 3 ani în sus, să facă gargară regulată în fiecare zi cu apă fiartă și apoi răcită, în care se stoarce lămâie (o jumătate de lămâie la un pahar cu apă), sau cu acid boric topit în apă, în soluțiune de 4 la sută, o parte acid în 25 părți apă și sare.

2. Să oprească pe copii de a se duce prin case, unde au zăcut sau a murit cineva de anghină difteritică sau crup și să nu primească nici un lucru de poimană dela oamenii, cărora le-a murit vre-un copil de aceste boale.

3. Să oprească pe ori-cine de a săruta pe copii mai ales în gură.

4. Să supravegheze, ca toate lucrurile cu cari beau și mănâncă copiii, precum și cârpele, ștergarele și lepedeele lor, să le slujească numai lor; ear' dacă sânt întrebuințate și de ceilalți din casă, ele să fie bine spălate cu apă feartă înainte de a fi date și copiilor.

5. Să oprească cu totul pe copii de a cumpăra lucruri de mâncare dela vânzătorii de pe strade.

6. În timp de epidemie, părinții să nu ducă pe copii la biserică spre a-i griji, ci să cheme pe preot acasă, pentru ca părinții să fie siguri ca lingurița curată de acasă, cu care se va da copiilor sfânta cuminicătură, nu-i va molipsi de anghină difteritică sau crup.

7. Îndată-ce un copil dă semne de boală, își pierde veselie, are puțină căldură sau gălci, părinții să arete numai decât pe copil la un doctor.

Babele nu pot să vindecă anghina difteritică și crupul. Numai doctorii au leac, anume Serul antidifteritic, cu care vindecă repede aceste boale, dacă sânt chemați dela început. O întârziere chiar de o zi din partea părinților, poate să coste viața copilului bolnav, de altă parte toți copiii, la cari li-se improască la timp acest leac sub piele, se vindecă.

biserică. La sfârșitul slujbii îl oprește părintele Anchedim.

— Bade Ioane, să-ți spun ceva. Uite, astăzi botează ginerele d-tale. Te roagă prin mine, ca să poțști și d-ta la botez, că te primesc cu dragă inimă. Ascultă de mine și du-te!

— Eu nu le-aș călca bucuros în curte.

— Ba fă cum zic eu.

— Apoi fie, dacă zici d-ta. Dar' apoi să te mute la mine, că acum is și eu bătrân și trebuie să mă grijească și pe mine cineva la bătrânețe.

Numai ce se trezesc Todor și Anica cu badea Ion. Îi ridea inima și bietului bătrân, vâzându-și nepotulul. Il chema Ion, doar' așa-l chiamă și pe moșu-seu. S'au mutat și ședeau cu toții la un loc.

Todor muncia din greu. Își adună o moșie bunicică, căci vorba ăluia: „Mâna bună, mult adună!”

8. Când un copil se îmbolnăvește de anghină difteritică sau crup, părinții trebuie să-l despartă numai decât de ceilalți copii sănătoși.

9. În odaia bolnavului să între numai persoanele, cari îngrijesc de bolnav.

10. Aceste persoane nu trebuie să treacă în odaia copiilor sănătoși, până-ce nu se vor spăla pe mâni cu săpun și spirt, și până-ce nu vor face gargară. Când lucrul e cu puțință, e mai bine ca persoanele cari îngrijesc de bolnav, să nu aibă a face de loc cu copiii sănătoși.

11. În tot timpul boalei părinții trebuie să facă cea mai mare curățenie împrejurul bolnavului, luând seama ca ori-ce lucru pe care îl atinge scuiatul, flegma, pelițele din gât, muci și scurgerile din nasul bolnavului, să fie bine desinfectate (curățite de microbi).

Desinfectarea sau curățirea lucrurilor de microbi, în timpul boalei se face în chipul următor:

a) Rufăria bolnavului, schimbată mai des, trebuie feartă în leșie și spălată bine cu săpun și apă ferbinte.

b) Paharul, ceasca și toate lucrurile, cari slujesc bolnavului ca să bea și mănânce și cari trebuie să fie deosebite numai pentru dînsul în tot timpul boalei și cel puțin vre-o 4 săptămâni după aceea să fie bine spălate în apă feartă, după fie-care întrebuințare.

c) Lucrurile fără preț (cârpe, pămățuri, jucării și altele) să fie arse îndată ce au fost murdărite de bolnav.

12). După ce boala s'a isprăvit, părinții să primească și chiar să ceară ca oamenii primăriei (serviciul sanitar) să desinfecteze odaia în care a zăcut bolnavul, precum și toate lucrurile de așternut, hainele și mobilierul din aceasta odaie, după instrucțiunile ce va da medicul comunal.

Dacă nu se vor urma toate aceste măsuri, boala rămâne încuibată în casă, și după câțva timp poate să izbucnească din nou.

SFATURI.

Repararea mânușilor negre de glaci, dacă acele sânt roase și descolate, se face în modul următor: o linguriță de ulei bun de migdale se amestecă cu 6—8 picuri de negreală (cerneală), cu un penel moale se dă peste locurile defectuoase ale mânușilor și se lasă câteva oare pe o hârtie, ca să se usuce.

Pustiirea șvabilor (insecte mari negre, ce se fac prin odăi). Șvabii sânt pătimiși beutori de bere și patima aceasta se poate folosi ușor, spre stîrpirea lor. Să se iee o sticlă cu gura largă (spre exemplu, sticla de compot), să se umple până la jumătate cu bere, eventual amestecată cu zahăr sau miere de stup. Sticla aceasta se cufundă în pământ așa, ca marginea sticlei să fie la suprafață egală cu pământul. Dilicatesa aceasta a șvabilor îi ispitește și cad în sticlă, din care nu mai pot eși.

Bureții, ce se fac în locuințe umede, prin pereți, sânt foarte stricăcioși sănătății omului și stîrpirea lor era până acum foarte anevoioasă. S'au făcut mul-

țime de experiențe, dar' puține au reușit pe deplin. Un Neamț a descoperit de curând un metod simplu și ieftin, prin care se pot stîrpi cu înlesnire. Se pune sare simplă în apă, în așa cantitate însă, ca să se topească deplin și apa să rămână cât se poate de sărată. Cu apa aceasta sărată trebuie spălate de mai multe-ori locurile, pe unde s'au făcut bureții. — Dacă bureții sânt sub podine, ajunge să presărăm un strat de sare, ca să ne ajungem scopul dorit în mod simplu și necostisitor.

Știri economice.

Din bilanțurile băncilor și altor societăți comerciale ale noastre. »*Bereg-sana*«, în Beregsu: Escompt 50,408 cor., efecte 240 cor., depozite spre fructificare, 12,141 cor., profitul net 1528.07 coroane.

»*Berzovia*«, în Jidovin: Capital social 70.000 cor., escompt 102,672 cor. 46 bani, depozite spre fructificare 16,097 cor. 01 b., venitul curat 7228 cor. 19 bani.

»*Bihoreana*«, în Oradea-mare: Capital social 600.000 cor., escomptul 742,333 cor., fondul de rezervă 6519 cor. 36 bani, depozite spre fructificare 531.243 cor. 10 bani, profitul net 38,303 cor. 16 bani.

»*Buna*«, în Feleacul-săsesc: Capital social 4782 cor. 74 bani, profit net 555 cor. 88 bani, depuneri spre fructificare 3677 cor.

»*Cassa de păstrare*«, din Sasca-mont. Capital social 150,000 cor., fondurile de rezervă 5806 cor. depozitele spre fructificare 89,729 cor., profitul curat 7835 cor.

»*Chiseteana*«, în Chiseteu: Capital social 16379 cor. 78 bani, depozite spre fructificare 964 cor. 88 bani, profitul net 2339 cor. 57 bani.

»*Ciuchiceana*«, în Ciuchiciu: Capital social 5040 cor., fondul de rezervă este de 452 cor. 66 bani, profitul net 991 cor. 80 bani.

»*Corona*«, în Timișoara-Elisabetin: Capital social 14,342 cor., ear' depozite spre fructificare 19,059 cor. 02 bani. Profitul curat 423 cor. 34 bani.

»*Corvineana*«, în Hunedoara: Fonduri de rezervă 30,540 cor. 11 bani, depozite spre fructificare 314,608 cor. 83 bani, profitul net 15,300 cor. 68 bani.

Tîrg de vite de prăsilă, înpreunat cu împărțire de premii, se va ține în 12 Martie n. a. c. la Sighișoara.

Distribuire de pomi. În an. tr. s'au vîndut din grădinile de pomi ale statului 68,400 altoi. S'au distribuit gratuit învățătorilor, preoților cu venite mai modeste și agricultorilor 320,680 altoi, ear' pentru coloniile și drumurile statului s'au dat 26,700.

Pomișori nealtoiți s'au vîndut 7650; școalelor comunale și ale asociațiunilor s'au distribuit gratuit 2.032,480; ear' surcei de altoi 274,500 buc.

Esposiție și tîrg de poame s'a ținut în Budapesta, numai esposiție în Seghedin.

Pentru valorarea poamelor se află în activitate în întreagă țeara 38 cup-toare sistem Cazenille pentru uscarea poamelor și 18 teascuri cu accesoriile lor pentru facerea mustului de poame.

CRONICĂ.

Daruri creștinești. Harnicul econom din Hașfalău, Nicolae Coman, a dăruit pe seama sfintei biserici de acolo, zidite de curând, doi prapori foarte frumoși, în valoare de 60 cor. Fapta lui poate servi de pildă și altora mai cu dare de mână, ca să nu-și uite de biserică și școală.

Joi, în 28 Februarie n. a răposat în Pustiniș fosta preoteasă bătrână Stana Jarcov, numită de tot satul „Maica”. Averea și-a lăsat-o judei de acolo Nicolae Coată cu condițiunea, ca să dea bisericii gr. or. din sat 800 coroane. Răposata, care și-a făcut numele nemuritor, odihnească în pace.

Credinciosul Vasilica Moldovan a dăruit pe seama sf. biserici gr. cat. din Tăgșor o evanghelie în preț de 25 cor., pentru care poporul îi exprimă ferbinti mulțumiri.

Mai departe biserica din Român-Petre a fost dăruită din partea notarului local Ioan Knoll cu un prapore falnic și frumos în lungime de 25 m., lățime 1.5 m. În mijloc se află un chip cu față dublă din material elastic, comandat în străinătate. — Pe o față reprezintă Pogorirea Duhului Sfânt, ear' pe cealaltă chipul Sfântului George călare, în executare foarte artistică. — Fapta domnului notar nu mai are lipsă de laudă.

Miso.

Necrolog. Văduva Anica Ilea născută Todea, ca soție; Dr. Georgiu Ilea și soția sa Ida Ciato cu fiul și fiica lor Liviu și Beatrice; Mateiu Ilea cu soția sa Maria Macaveiu și cu fiica sa Maria; Catalina (Ecatarina) Ilea și soțul seu Vasile Ilea cu fiicele lor Susana și Ileana (Elena), ca fii și fiice, nepoți și nepoate, nurori și ginere, atât în numele lor, cât și în numele numeșilor consăngei, prin aceasta cu inima întristată anunță, că preaiubitul soț, tată, moș și socru, *Ioan Ilea*, nobil de Prislop din Chior, econom, fost legionar în anii 1848 și 1849, în noaptea dintre Duminecă și Luni, 24 și 25 a lunii curente, la 12 ore, după un morb de mai multe săptămâni, împărțit cu sfintele sacramente ale muribunzilor, s'a mutat la cele cerești, în vârstă de 76 ani și în al 50-lea an al fetei sale căsătorii. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Indol, în 26 Febr. n. 1901.

În interesul „Foi Pedagogice”, a cărei apariție s'a sistat din lipsa sprigului, dl Paul Miulescu, protopop în Comlașul-mare, a adresat învățătorilor din tractul seu următorul circulariu:

Încetarea „Foi Pedagogice”, redactată de dl Dr. Daniil Barcianu la Sibiu, a adus rușine statului învățătoresc.

„Învățători ai neamului! Ștergeți această pată și trimiteți fiecare, prin oficiile parohiale, declarațiunea solemnă, că abonați acea foaie, nu altcum și oficiile parohiale, pentru bibliotecile școlare, ca est mod să esoperăm reapariția foii”.

Recomandăm tuturor protopopilor noștri a imita exemplul dat de dl Miulescu.

Preot harnic. Din Cojocna ni-se scrie: Preotul gr. or. de aici, ajutat și de învățătorul, au întemeiat, după multe ostenele, o societate de cântăreți, care desfășoară pe credincioși cu cântările sfintei liturgii în toate Duminecile și sârbătorile. Pentru sporirea fondului, au dat și o petrecere populară, care a reușit foarte bine, fiind spriginită de popor.

Un gr. cat.

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. La fondul pentru acuirea unui local cu hală de vânzare pe seama „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai contribuit cu câte 20 bani următorii: Candid Candidinescu, paroch, Paraschiva Candidinescu născ. Bânda (Stena), Ioan Moga, paroch, Salomia Moga n. Dobrescu, Ioan Ghenie, paroch, Dionisie Iuga, notar, Vasile Dobrescu, inv. (Rod), Ioachim Păreșu, paroch, Maria Păreșu n. Moldovan, Victoria Păreșu, Ioan Paicu, inv., Axente Lene, cancelist (Agnita), Teofil Holerga, paroch, Maria Holerga n. Păreșu, Septimia și Alimpu Holerga (Frâna), Aron Cotruș, paroch (Lupu), Șerban Cioran, paroch, (Rășinari), d-șoara Letiția Roșca, Trandafir Dragomir, paroch, Paraschiva Dragomir n. Căpățină (Arpașul-inferior), Ioan Pop, paroch, Spiridon Mardan, paroch (Sâmbăta-sup., răs. și apuseană), George Achim Popa, paroch (Lissa), George Pralea, paroch (Breaza), George Marian, paroch, Maria Marian n. Ilieș, Victoria Marian (Brateiu), Nicolae Tătar, paroch (Daneș), Nicolae Brânduș, paroch (Șaș), Petru Mineiu, paroch, Maria Mineiu (Stenea), Ioan Lungoiu, paroch (Seleușul-mare), Ioan Bonea, paroch (Fofeldea), Ioan Dragolea, paroch, Xenia Dragolea născ. Vlăduț (Elisabetopol), George Cristea, episcop, Elvira Cristea, Maria Cristea, Elena Cristea, Dumitru Antal (Toplița-română); George Felea, Sabina Felea n. Anca (Cinruleasa); George Anca, paroch, Marina Anca (Sohar); Alexandru Anca, inv. (Lăpuș); d-nele: Carolina Cosgaria și Valeria Radeș, Remus Radeș, Romulus Radeș și Eugen Radeș (Veza); Victor Quandt, Victoraș Quandt, Luisa Quandt; Savu Timar, diacon, Livia Timar născută Gheaja (Bărăști, Hațeg); Elisaveta Gheaja (Paloș); Ecaterina Tordășian, Eugen Tordășian, Valeria Olariu n. Tordășian (Ilia-murășană); Teodor Orlea, Petru Ciora, funcț. cons., ear' Domnița Cristea n. Coman (Toplița-rom.) 1 cor.

Nuntă sângeroasă În Slatina (Maramureș) a fost de curând nuntă. Soră de mireasă era cea mai frumoasă fată din sat, Anuța Belea, ear' frate de mire era Gligor Nuțu. Acesta se topia de dorul Anuței, care însă nu vrea să știe nimic de el. După logodnă au împușcat, după obicei, cu pistoalele. Dintr'odată cade Anuța pușcată, moartă la pământ. Prepusul de-a fi împușcat căzu pe Nuțu, pe care-l respinsese fata tocmai în ziua premergătoare. El a fost prins și cercetarea decurge.

Nu vă jucați cu arma! Pera Nicolici din Buzad își curățise deunăzi revolverul și-l încărcase din nou. Chiar în momentul acesta intrase cumnatul seu Toma Juja. În glumă îl îndreptă Pera asupra lui, revolverul însă se descărcă și glonțul îi străpunsese piciorul. Bietul om a fost dus la spital, unde vor trebui să-i taie piciorul, ear' contra celui cu gluma proastă s'a pornit cercetare.

Avis. Pe toți cei-ce ne-au cerut statutele pentru asigurarea vitelor îi încunostiințăm, că în numărul următor vom publica un proiect pentru astfel de statute.

Al 8-lea cas de moarte. Biroul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu”, a eliberat ieri la mâna erezilor răposatului *Lazar Stanciu* sen., econom, ajutorul statutar de cor. 103.50, cu o detrageră de 10 cor. 35 bani în favorul *fondului pentru asil*. Acesta este al 8-lea cas de moarte în sinul Reuniunii.

Sinucidere. În 2 Martie s'a spânzurat un hussar din Turnișor. Din Octombrie a. tr. acesta e al treilea cas de sinucidere la reg. I. de hussari.

Florini falsi. De câțiva ani circula prin țeară florini falsi de argint. Toate încercările autorităților de a pune mâna pe cei-ce fac acești bani au fost zădărnice până acum. De curând s'a dat o nouă încunostiințare, în care se atrage atențiunea publicului, că scrierea de pe dunga florinilor austriaci „*Viribus unitis*” e într'ată greșită, că litera „s” dela urmă e întoarsă. Pe altceva nu se pot deosebi de florinii cei buni.

Numai doi deodată. Într'un sat dela granița Galiției murise zilele trecute un străin venit din Lipnic. Neamurile mortului veniră la înmormântare. Care nu le fu mirarea însă, când primarul le spuse, că, după obiceiul satului, mortul nu poate fi înmormântat, până nu mai moare încă cineva. Și așa ai mortului trebuia să plece acasă, ear' mortul fu așezat în camera morților, unde va sta până-și va căpăta un soț pentru cealaltă lume.

Moș Krüger și „țeara”. O Engleză s'a dus la Krüger să-l întrebe despre războiul cu Burii. Între altele îi spuse: „Doi dintre feciorii mei sânt morți, au fost pușcați în luptă. Doi sânt prinși; unul pe S. Elena, altul pe Ceylon. Eu cred, că afară de aceștia mai sânt încă doi morți, pentru-că de 2 luni n'am mai auzit nimic despre ei. Am 31 de feciori și nepoți în luptă și eu n'am putut merge cu ei. Și pleoapele îi căzură bietului bătrân peste ochii cei osteniți și bolnavi. Apoi zise: „De trei săptămâni n'am mai aflat nimic despre nevastă-mea, dar' de ea nu mi-e așa milă, ca de biata țeară... Acum câteva zile a primit o telegramă din Pretoria, prin care e încunostiințat, că încă un ginere și un nepot al lui au căzut pentru patrie pe câmpul de luptă.”

Jertfele negrijii Mare nenorocire s'a întâmplat zilele acestea în comuna Cubin, comit. Timiș, din cauza negrijii. Un locuitor din acea comună și soția sa s'au gătit în seara de Duminecă trecută la o petrecere. Pe cei doi copii ai lor, un băiat și o copilă, i-au culcat, într'un pătuțel lângă sobă, și au înfundat soba cu cărbuni, apoi au încuiat ușa și au plecat la petrecere. Cam după o oră părinții primiră știrea, că în casa lor arde. Când aceștia ajunseră acasă, deja odaia întreagă era în flăcări. Cei doi copii au fost arși scorm. S'a pornit cercetare, în urma căreia s'a conchis, că din sobă a sărit vre-o schinteie în așternutul copiilor și astfel a luat foc toată casa. Contra părinților negrijitori s'a pornit cercetare.

Uniți și în moarte. Cel mai voinic flăcău din Beliu era Gligor Husariu și cea mai frumoasă între frumoasele satului era Anuța Precup. Și cum frumosul la frumos trage, — zice o zicătoare din bătrâni, — Gligor și Anuța încă erau îndrăgostiți foc și abia așteptau să le binecuvinte preotul dragostea lor curată. Soartea însă a voit altcum. Gligor s'a bolnăvit și după scurtă bolire a murit, ear' Anuța i-a urmat în aceeași zi; a murit de jale după mirele ei.

Românce distinse În 15—16 Februarie s'a ținut examenul la școală pentru lucrul de mână, desen, pictură etc. a reuniunii femeilor săsești la Sibiu ear' în 17—18 a fost expoziția lucrurilor. Eleve române ale școlii au fost domnișoarele Valeria Greavu, Elvira Cristea, Rafila Iancu (Mohu), și Aneta Mitru (Botoșani, România), cari toate au făcut examenul cu eminentă; Valeria Greavu, a fost prima eminentă între toate elevele. Lucrurile espuse de d-șoarele române erau de o frumusețe deosebită.

Acțiunea ruteană. Ministrul Darányi și-a pus de gând salvarea Rutenilor. A trimis pe Egan Ede, ear' acum pe Páris Frigyes, ca comisari, să studieze stările poporului rutean, și să-i propună mijloacele necesare pentru îmbunătățirea lor. Acțiunea pornită de ministrul Darányi are două rezultate: pentru comisari spese de călătorie, remunerații de studiere a cauzei, ear' pentru Ruteni, că le... grăbește pornirea spre America. Ceea ce face Darányi este numai pentru ochii lumii. Miseria poporului rutean nu poate fi delăturată prin comisari vizajori, ci prin aruncarea lăcustelor de Evrei peste granița în Galifia, de unde au venit. Dar' despre punerea unei stavile invasiunii Evreilor galifieni, ministrul Darányi nici nu se gândește de loc. Ca totul în viața publică a Ungariei, așa și acțiunea ruteană este menită numai să seducă opinia publică, să prezente pe Darányi ca »mentorul« celor mențiți să se prăpădească economiceste. Afară cu Jidanii galifieni, domnule Darányi, și atunci nu va mai fi nici o trebuință de comisari, nici poporul rutean nu-și va lua calea spre Brasilia.

Semne triste sunt întâmplările din Lisa, unde mergând dl protopop pentru încasarea aruncului bisericesc o parte din oameni au sărit cu ciomege, așa, că a trebuit să ese la fața locului pretorul cu 24 gendarmi. Procurorul din Brașov încă a fost în comună pentru cercetarea lucrului.

Plângeri. Din Balomâr întreabă cineva pe preotul și învățătorul de acolo, care e cauza de nu se activează reuniunea de temperanță înființată încă din anul trecut cu 60 de capi de familie. Oamenii sunt aplicați a crede, că motive, cari nu arată interes față de popor, ci față de altceva îndeamnă pe cei doi conducători să puerceadă în felul acesta.

Din Sadu ni se scrie: Scene nepotrivite cu sfârșenia actului, locului și cu constituțiunea bisericeii noastre s'au întâmplat la alegerea de preot. Deși alegerea s'a săvârșit în biserică, totuși rudenia cea mai deaproape a alesului nu s'a sfârșit a injura de acela, în a cărui sf. casă decurgea votarea, pe un membru care a votat pentru altul. Alt membru a mers până acolo, de a amenințat cu pumnul pe parochul cel bătrân în fața altarului. E trist, când în asemenea loc și la asemenea ocaziuni însemnate se ivesc astfel de necuviințe. Un martor ocular.

Pentru școală. Din Hertzgani primim o veste bună. Văzându-se lipsa de încăperi la școala din comună, sinodul parochial a hotărât să mai zidească încă o sală de învățământ, acoperind totodată edificiul cu țiglă. Hotărîrea aceasta e cu atât mai frumoasă, că s'a luat într-o comună din comitatul Hunedoarei, unde, durere sunt și comune, care nu arată atâta dragoste față de școala românească. De altminterenea oamenii noștri de acolo sunt toți cu interes față de biserică și școala națională, îndeosebi muncesc în această privință, pe lângă preot și învățător, și harnicii plugari Ionuț Moga și Avram Popa. Buna înțelegere cantă s'o strice numai Petru Moga (Coaciu). Pentru-ce?

De ce nu mănâncă Jidovii carne de porc? Se zice că pe când umbla pe pământ Christos, ca să vestească la toate neamurile cuvântul dumnezeesc, a ajuns odată într'un sat jidovesc. Jidovii

aveau necaz pe el și căutau în tot chipul să-l facă de minciună și să-l omoare. Auzind Jidovii că Christos intră în sat, s'au pus la sfat, că ce să facă să-l prindă cu minciuna. După multă vorbă s'au înțeles să pună sub o covată o Jidovoaică. Și au făcut așa și au chemat pe Christos și i-au zis: Spune-ne nouă, de ești fiul lui Dumnezeu, ce este ascuns sub covată? Și Jidovii se uitau la el bucurându-se în inimile lor că nu va ști.

— Sub covată ați ascuns o scroafă, — le zise Christos.

Unul dintre Jidovi, plin de bucurie se grăbi să ridice covata, ca să se vadă că Christos nu a spus adevărul. Dar' ce să vezi! Jidovii toți înlemniră: de sub covată în loc de femeie eși o scroafă. Christos ca să pedepsească pe Jidovi pentru necredința lor și pentru gândurile lor păcătoase, prefăcuse pe femeia de sub covată într-o scroafă.

Și de atunci Jidovii nu mai vor să mănânce carne de porc, căci porcul e făcut din Jidov.

Nou avocat român în Sibiu. Dl Dr. Vasile Dan, aduce la cunoștință că a deschis cancelarie advocațială în Sibiu, strada Măcelarilor nr. 23. Salutăm pe noul avocat român, siguri fiind că societatea românească are într'însul un harnic și brav luptător naționalist.

Proclamația lui De Wett și Steyn. Tocmai acum a eșit în publicitate o proclamație dată de generalul De Wett și presidentul Steyn, prin care aduc la cunoștința lumii, pentru-ce viteazul popor continuă lupta neegală și în care se desvêlese barbariile unor generali englezi. În proclamația datată din 14 Ianuarie se zice între altele:

»Vom să descoperim în fața lumii că Englezii nu respectază nici moravurile moderne de război, nici convenția dela Geneva. Contrar stipulațiunilor convențiunii, ei prind ambulanțele și pe medici, ca să nu poată da ajutor răniților. Afară de aceea ei prind oameni bolnavi și neutrali, pe cari îi condamnă la deportare. Ei organizează bande, cari aprind și jefuesc averile privaților; înarmează împotriva noastră pe Cafferii și pe străini. Soldații englezi prind pe mesnegi, și necinstesc femeile și fetele. Nici chiar amințirea morților nu o respectază.

Toată purcederea lor ei o justifică cu minciuna că noi am pus drumurile de fer și că am face abus de steagul alb.

Nu e destul deci, că ne jefuesc patria, ei voese să ne răpească și onoarea!

Englezii afirmă, că cele două republici sunt supuse, că războiul este terminat, și că numai câteva bande de Buri mai continuă lupta. Asta-i minciună! Nu, republicele nu sunt învinse, războiul nu e terminat. Trupele noastre sunt conduse încă tot de comandanți responsabili sub supravegherea celor două guverne.

Dar' când se se fi și terminat războiul? Doară după lupta dela Spionscop sau dela Paderburg? Sau doară după ocuparea Bloemfontein-ului și a Pretoriei? Sau după marea luptă dela Dewetstorp, în care luptă Englezii au fost bătuiți, spulberați?

Noi ne-am trimis earăși o parte a armatei în Capland, dar' nu numai ca să se lupte, ci ca să facă represalii. Vom pusti bunurile tuturor acelor Englezi, cari sunt împotriva noastră, dar' vom cruța femeile și fetele. Nu cerem nici un fel de sprigin dela frații noștri din Capland, apelăm numai la ei și la toată lumea civilisată, ca în numele civilizațiunii și al creștinismu-

lui să se pună odată capăt barbarului fel de luptă al Englezilor. Tu, Doamne, Dumnezeu strămoșilor noștri nu ne lăsa pe noi în această luptă.

Concurs. Archidieceasa gr.-or. Parochia de cl. III. Prihodiște Tătărești, ppresb. Zarandului (Brad). Terminul 2 Aprilie n. a. c. — Parochia de cl. III. Căraci, ppresb. Zarandului (Brad). Terminul 2 Aprilie n. a. c. — Parochia de cl. III. Cornășel, ppresb. Sibiu. Terminul 6 Aprilie n.

Dieceasa gr.-or. Arad. Parochia de cl. III. Holtmezeș, ppresb. Hălmagiu. Terminul 16/29 Martie a. c.

Știri din piață. Oradea-mare: Grâu 100 chgr. cor. 13.20—13.60; secară cor. 12.40—13.—; orz cor. 11.60—12.—; ovės cor. 12—12.40; cucuruz coroane 10—10.40; mazere cor. 36.—; linte cor. 42.—; fasole cor. 16.80; cartofi cor. 5.80.

Cluj: Grâu 100 chgr. cor. 12—13.60; secară cor. 11.60—12.20; cucuruz cor. 9.60—9.80; ovės cor. 10.60—11.—; orz cor. 11—12.—; 9 bucăți ouă 40 bani.

Brașov: Grâu hl. cor. 11—12.—; secară cor. 8.30—9.70; orz cor. 7—7.30; ovės cor. 4.80—5.20; cucuruz coroane 7.40; meiu cor. 8.50; mazere cor. 17.50; linte cor. 20.40; fasole cor. 10.30; cartofi cor. 2.—.

Știri mărunte. În Budweis a omorât un moșneag de 80 de ani pe feciorul lui și pe noru-sa, pentru-că acestia nu se învoiau la căsătoria bătrânului cu o fată tină. — În Liptó-S-Miclăuș au jefuit făcători de rele altarul bisericeii rom.-cat. — În Borșod a ucis la o ceartă un băiat de școală pe un tovarăș al seu cu cuțitul. — Oficialul de postă Aron Czako-Czinner a defraudat 10.000 cor. — În Ciacova a ars fabrica de pălării. Edificiul a fost asigurat. — Din Dunăre, lângă Comorn, a prins pescarul Czilling în timp scurt 100 de măști metrice peste în valoare de 4000 cor. — În fabrica de dinamită din Cugny (în Franța) s'a întâmplat o esplosie, care a făcut bucăți 4 muncitoare. — Câștigul principal de 20.000 cor. dela loteria pentru săraci din Viena l-au făcut trei căsătorese sărmane. — Locotenentul V. Pausinger dela reg. 51 din Cluj s'a înveninat cu strichnină și și-a tras și un glonț în cap. Causa a fost o boală incurabilă. — Un școlar din Pesta s'a jucat cu o pușcă veche, care descărcându-se a rănit de moarte pe o copilă de 7 ani. — În Mentone s'a împușcat oficerul Suscezynski după-ce și păpase toată averea în cărți. — În Ianuarie a. c. s'au prăpădit pe mare 97 corăbii, despre cari nu mai e urmă. Stricăciuni au mai suferit alte 564 corăbii.

Tablouri românești.

La administrația »Tribunei« se află de vânzare următoarele tablouri, cari fac podoaba ori-cărei case românești:

Portretul Metropolitului Andrei baron de Șaguna . . . cor. —.40	
Portretul Metropolitului Sterca Suluțiu	—40
Portretul profesorului Gregoriu Silași	—30
Portretul Il. Sale dlui Dr. D. Radu, episcopul Lugojului	—30
Prefectul Avram Iancu în fruntea oștirii	—40
Catedrala din Blaj	—60
Conferența națională dela 1894	3.—
Românii la Debrețin	—60

Ghîcitură.

(Comunic. de abon. **Achim Muntean**, econom în Vesëud).

Un stăpân trimite pe servitor la tîrg, dîndu-i 100 fl., ca să cumpere viței, purcei și rațe, și anume 100 bucăți cu totul. Prețul fiecărui vițel să fie 10 fl., al fiecărui purcel 5 fl., ear' din rest să cumpere rațe. Câți viței, purcei și câte rațe a cumpărat?

Între deslegători vom sorti o carte folositoare.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

Dlui I. Popovici, Sadu. Pentru cele trimise, sincere mulțumiri.

Dlui Gălbincea, inv. N'ai puté scurta pe cea dintâiu?

Dlui Const. Folea, S.-Cârț. Spune postarului încă odată, că dacă nu-ți capeți foaia regulat, faci arătare la direcția postelor din Cluj, ceea-ce să și faci numai decăt. Despre celelalte în numărul viitor, când vom publica și apelul d tale.

Sălcina de-jos. Din scrisori neiscălite nu putem publica nimic.

Dlui Ioan Bidian, Țapa. Cartea o trimiți în 5 exemplare la ministru. Rugării trebuie adaos: 1. chitanța despre 40 fl., pe cari i-au depus la perceptorat pentru cei-ce vor fi însărcinați cu revederea cărții; 2. un elaborat din partea d tale, în care să ariți a) pentru-ce fel de școale ai scris cartea; b) cari împrejurări fac opul d-tale să fie mai bun ca cele deja aprobate. (Ord. minist. 1940 din 8 Iunie 1896)

Dlui Tosa Voicău. Deși calea nu pare a fi corectă, credem că e în interesul bisericei de a nu mai vorbi în cauza aceasta.

Dlui P. Văcărescu, R.-Petre. O vacă de Pintgau (un fel de șvaițer) costă 2—3 sute de florini.

Dlui V. Nemeș, Cojogna. Publicăm. în numărul de azi lista icoanelor, ce le avem, între cari e și Iancu.

Dlui G. Andron, inv. Ungra. În numărul de azi aflați totul.

Dlui I. B. în T. Cele mai bune se mințe de cereale le capeți dela Edmund Mauthner din Budapesta. Cere dela el un catalog, unde afli și prețul sau întreabă l' anume de mălaiu.

Dlui Octavian Gherman, România. Indată-ce le vine rindul.

Dlui T. German, ab. 5361. Dacă mai trimiți o coroană, ești plătit pe anul întreg. Trimite 1 cor. și 10 bani la »Tipografia archidieceșană« în Sibiiu, și capeți »Povestea vorbii, de Anton Pan« (3 cărți cu prețul acesta).

Dlui Dumitru Gavrilă, Aninoasa. Spune la cancelarie, că dacă-ți mai dă »Foaia« desfăcută și întârziată, faci înștiințare la direcțiunea postelor. După lege nu-ți ertat nimenui să desfacă o foaie sau o epistolă.

Dlui Ioan Stanca, Sas-Sebeș. Pentru publicări de acestea trebuie să plătim deci trimite 1 cor. și putem publica.

Dlui Vasile Barb, Criș. Du-te la un avocat român din Mediaș, care-ți face ispravă.

Dlui G. Rafiroi. Dacă s'a împămîntenit odată, n'are să-și mai pese, ci merge la

consulat, și cere să-l șteargă din controalele austriace, și consulul trebuie să-l șteargă. Atunci poate veni fără teamă. Acum deocamdată să renunțe la protectoratul austriac și să se însinue apoi cu actul acela la comanda de acolo, că vrea să facă miliția acolo ce învățător.

Corpului didactic, Năsăud. Cu siguritate în numărul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Balteș.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: **Iosif Marschall.**

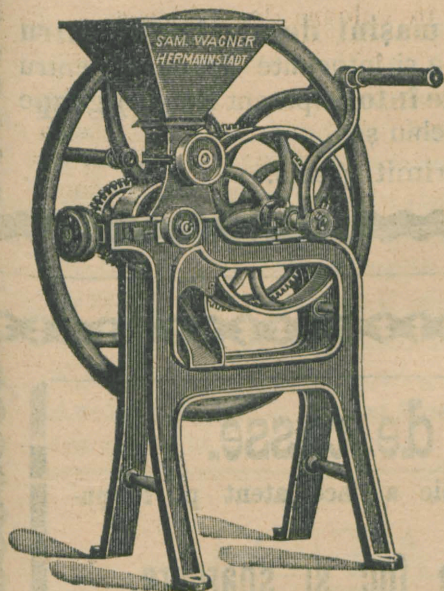
Subscrisul primesc în lucrătoreea mea de ci-mărie și păpucărie **doi învățacei.** [18] 1—2

Teodor Moldovan
în Sibiiu, strada Gușteriți nr 85.

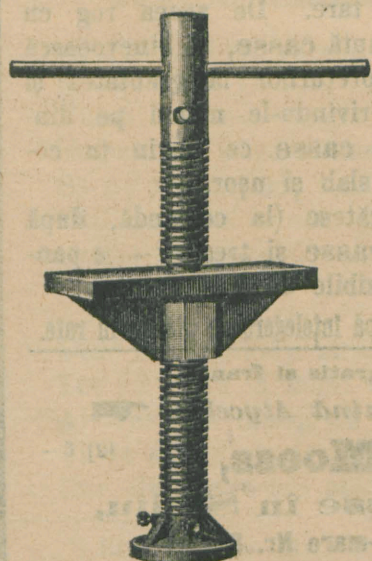
Tinăr român,

de 25 ani, dispune de **avere proprie** și moștenire, caută cunoștința unei tinere bine situată pentru **căsătorie**, de preferat într'o comună, pentru a puté face comerț (boltă). [17] 2—3

Pentru cunoștințe a se adresa scrisori la admin. »Foi Pop.« sub »**Leandru 12**« restant.

Moară de zdrobit.

Fus pentru piua de ulei.

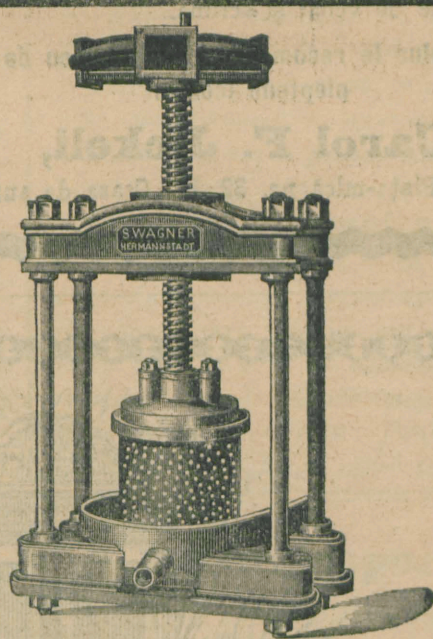
Cele mai bune
și mai escelente
mori de zdrobit
simburi de bostani, in, mac, etc.
precum și [20] 1—6

piuë de ulei

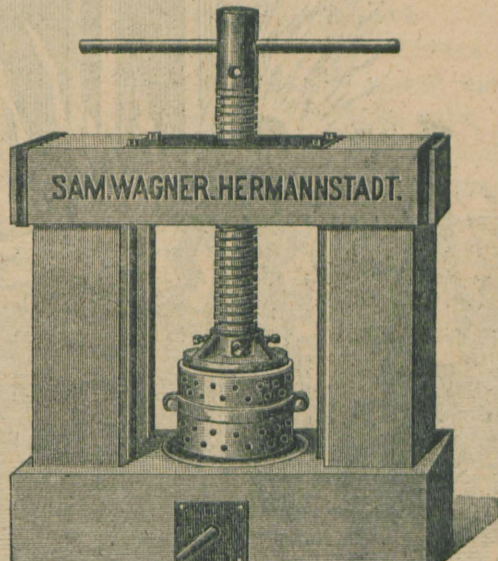
de construcția cea mai solidă din fer sau lemn, apoi fuse singurate pentru piuë de ulei și alte recuisite pentru producerea de ulei de masă liferează cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă cele mai avantajoase prețuri de plată

Sam. Wagner,

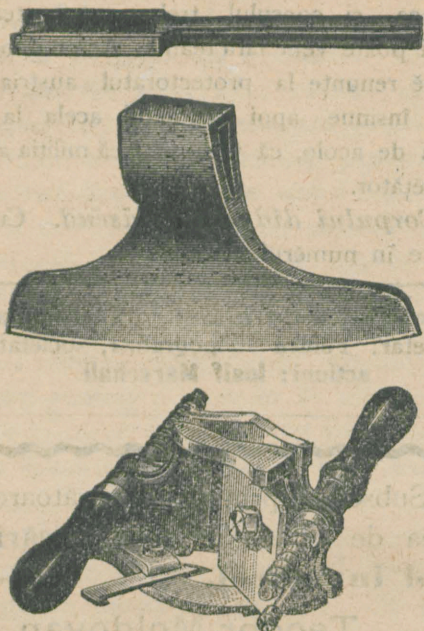
prima turnătorie de fer, Sibiiu,
fabrică de mașini și unelte agricole,
atelier de mori și prăvălie de fer,
Sibiiu, Plața de fên nr. 1.

Piua de ulei, întregă din fer.

Piua de ulei, întregă din lemn.

Nou magazin de instrumente pentru rotari.

Catalogul prețurilor se trimite la cerere.

Deasemenea se trimit cataloage ilustrate despre:

Aparate de măsurat și signat.

Instrumente pentru măsurari și sculptori.

Cuțite pentru gila. — Cuțite de încrestat.

Cuțite pentru bugnari, dogari și rotari.

Chei cu șurup. — Instrumente pentru tinichigii.

Cuți. — Garnituri pentru clădiri (traverse).

Cuptoare. — Frigători.

Mucava pentru coperiș — Tăbli de izolare.

Trestie pentru strucatură. — Ciment.

Cărbuni de peatră și coacs.

Stropitori de plante (apar. pentru peronospora).

Unelte pentru cultivarea albinelor.

Teascuri de copiat.

[13] 3—5

Curse pentru tot felul de animale.

Recusite de vânat și scrimă.

Damelor le recomand depositul meu de pieptene îndoite.

Carol F. Jickeli,

Sibiu, Piața-mică nr. 32, la „Coasa de aur“.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Fluidul lui

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:

$\frac{1}{2}$ flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu ma ca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[32] 2—15

Deposit principal:

Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint

Kwizda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mai mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreților.

Prețul:

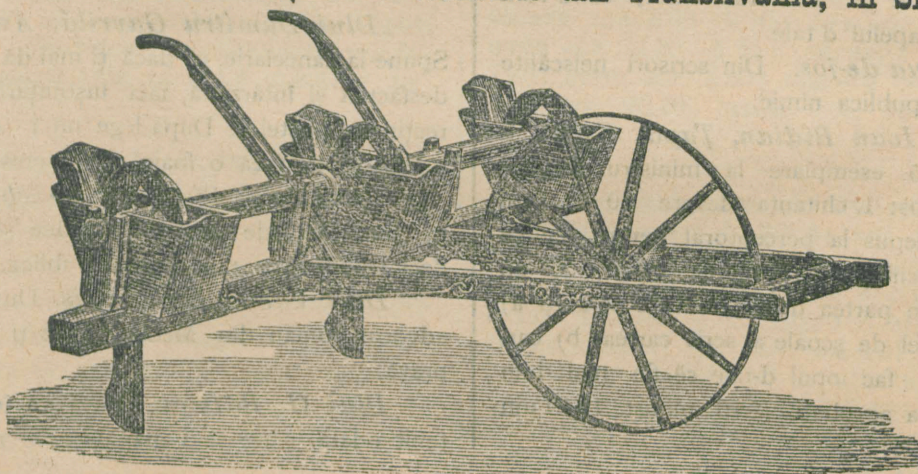
$\frac{1}{2}$ flacon cor. 1 20.

Marca de text, eticheta și embalgina
scutite prin lege.

Andrei Rieger,

prima fabrică de mașini de economie din Transilvania, în Sibiu.

Pentru sămănatul de primăvară recomand P. T. economilor:

Mașini de sămănat

pentru grâu, bune și ieftine, precum și mașini de sămănat pentru cucuruz și napi, pluguri de săpat bune și întocmite de mine pentru împrejurările noastre. Mai departe pluguri de întors (patent Rieger), grape de câmp pentru mușchiu ș. a.

[19] 1—4

Cataloage ilustrate se trimit gratis.

Fabrică de casse.

Subscrisul îmi iau voie a face atent p. t. publicul meu la

cassele sigure de foc și spargere,

cari se fac în fabrica mea. La mine se fac casse numai din material bun și tare. De aceea rog cu deosebire on. public, care caută casse, să binevoască a fi cu atenție în lista prețurilor la greutatea și măsura indicată pentru-ca privindu-le numai pe din afară se nu cufunde cu alte casse ce obvin în comerț, făcute din material slab și ușor.

În fabrica mea se pregătesc (la comandă, după măsură, cu prețuri ieftine) casse și tresort — e panterate din oțel absolut imposibile de a le găuri.

Pentru biserică și comune casse după înțelegere cu plătire în rate.

Lista prețurilor gratis și franco

— Instalare de lumină Atycelen. —

Gustav Moess,

fabrică de casse în Sibiu,

strada Poplăci-mare Nr. 8.

[2] 5—

